

Közélet, közérzet, kultúra

ERZSÉBETVÁROS

ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HAVONTA MEGJELENŐ INGYENES LAPJA

2023/9

ujsag@erzsebetvaros.hu

www.erzsebetvaros.hu

Erzsébetváros Hírei

A VILÁG LEGNAGYOBB EMLÉKFALÁNAK ÖRÜLTEK PICI, KEMÉNY GYURI ÉS AZ LGT RAJONGÓK

„Miénkitta” fal, avagy a Nagy Bummm!

Presser Gábor a Dob utca 46/b szám alatt lakott, Pici itt volt pici. Itt tanult a Kertész utcai iskolában, órák után a Klauzál téri nagycsarnokba járt édesapjának segíteni. A kerületből indult az a zenei pálya, ami mára csillagokig jutott, és a Scampolót, majd az Omegát követően a Locomotiv GT-ben haladt még feljebb, egyre magasabbra. Pressernek olyan dalokat köszönhetünk a többi között, mint a Trombitás Frédi, a Petróleumlámpa, a Gyöngyhajú lány, később a Kék asszony, a Ringasd el magad, a Nem adom fel.

Éppen 50 esztendeje jelent meg az LGT Bummm! című lemeze. Ez adta az apropót, hogy a Színes Város csapata, Erzsébetváros Önkormányzata és a Dob utca 38 lakói egy gigantikus tűzfalfestménnyel tisztelgjenek a zenekar emléke előtt. A 200 négyzetméteres 21

méter magas alkotáson Kemény György egykor nagy port kavará, hatalmas sikert hozó grafikáját láthatjuk, mely így a világ legnagyobb LGT tribute-fala lett.

A Dob utca 38-cal szemben, a szombati Nagy Bummm bulin: volt ingyen szörp, pogácsa és

sütemény, szólt az LGT, amit Radnai Péter újságíró kevert a közönségnek. Rengeteg rajongó érkezett, bízva abban, hogy tán találkozhatnak a zenészekkel. Nem tévedtek, látványos előadást kaptak, akik a délelőtti házimunkát elcserélték a pokrócos, belvárosi piknikre. **tzs**

Zsidó Budapest 150: a befogadás ünnepsorozata

Szeptember 3-án vasárnap kulturális fiesta helyszíne volt a Csányi utca. Itt az utcajésivában például Balázs Gábor esztétörténész az Országos Rabbiképző Egyetem rektor-helyettese azt mutatta meg az érdeklődőknek, hogyan tanítja a hagyományos zsidó iskola a gyerekeket gondolkodni, vitában kiérlelni meggyőződésüket.

Az Európai Zsidó Kultúra napja volt, amikor elrajtolt a Zsidó Budapest 150 éve hét napos rendezvénysorozata. Megnyitójában Karácsony Gergely főpolgármester arról beszélt, hogy Budapest a kapcsolódások városa, ahol sohasem kellett választani sem haza és haladás, sem a keresztény vagy a zsidó

hagyományok között. **Niedermüller Péter** Erzsébetváros polgármestere kiemelte, hogy befogadó kerületünkben büszkék vagyunk arra, hogy itt van egy nagyon erős, dinamikus, fiatalokból álló művészeti szcéna, amely zsidóként jeleníti meg magát. Erre volt példa a Csányi utcai forgatag, ahol volt pavilonja,

kuckója a vallási hagyománynak, gyereknevelésnek, a képzőművészetnek, a filmnek, irodalomnak, gasztronómiának – de még a legózásnak is.

B. J.

Cikkünk a lap 4. oldalán

NYÁRZÁRÁS
A BISCHITZ KÖZPONTBAN

2

KÉT VÁLASZTÁS
MAGYARORSZÁGON

6

MEGJÖTTEK A MADARAK!

7

HÁTRÁNYBÓL JUTOTTAK
AZ ELIT ISKOLÁBA

9

RS9 SZÍNHÁZ:
UTOLSÓ VÉRIG

11

ÖrkényKert: Piknik a belvárosban

A Madách tér pázsitszönyegét sokszáz érdeklődő teljesen megtöltötte szeptember 9-e estére, mire a tizenkettedik ÖrkényKert legnagyobb érdeklődéssel várt eseménye, az Örkény Esztrád megkezdődött. Csak állóhely jutott azoknak, akik kíváncsiak voltak arra, hogy a megnőtt fák miatt áthelyezett színpadon milyen műsor lesz.

Természetesen a színház sikere, hogy a teátrum befogadóképességét majd ötszörösen meghaladó kétezrenyi érdeklődő volt kíváncsi az ÖrkényKertre, erre a városi piknik-eseményre, de az is, hogy itt nőnek a fák és pázsitszönyeg van. A színház kezdeményezte ugyanis a zöldítést és az autók kitiltását a térről. Mint Mácsai Pál direktor rövid megnyitójában elmondta: a normalitás ritka jele, hogy az önkormányzattal annak politikai színezetétől függetlenül gyümölcsöző együttműködést sikerült kialakítani, és jelenleg Erzsébetváros a Budapest mellett fő támogatója a színháznak. Niedermüller Péter polgármester ezt azzal toldotta meg: a kerület végtelenül büszke arra,

hogy együtt dolgozhat az Örkény színházzal és a mostani nagyszerű esemény is egy lépés a távlati cél felé, hogy a kerület Budapest kulturális központja legyen.

Az egyszeri és sohasem ismételt Örkény Esztrádon a színház szinte minden sztárja fellépett. A direktor arra emlékeztetett, hogy rendezvényt megelőző napon majd ezer diák Petőfi Sándor *A természet vadvirága* című versének megzenésített változatát énekelte itt. Pedagógusaik előtt fejet hajtva Mácsai Pál Cseh Tamás egy balladáját énekelte el Somlai Margitról, egy Oxfordban végzett, öt nyelven beszélő tanárnőről, aki 85 évesen arra kényszerül, hogy a piacon a szemétkben gubéráljon. Nagy Zsolt Seress Rezső „Szeressük egymást gyerekek” c. ikonikus dalát adta elő, Csákányi Eszter viszont egy Zámbo Jimmy dal feldolgozását választotta: Egy jó asszony mindent megbocsájt. Az este nagy lelkesedéssel fogadott záró dalát egy vendég, Presser Gábor adta elő, a közönség pedig nagy ovációval, lelkesen énekelte vele: Miénk itt a tér! **B. J.**

Családi piknik a Janikovszky parkban

Augusztus 20-án egésznapos kulturális családi programokat kínált Erzsébetváros azoknak, akik kikapcsolódni vágytak az ünnepen. Ideális helyszínnek bizonyult a Janikovszky park, amely zöld oázis a belső-erzsébetvárosi beton dzsungel közepén.

A vidám események szervezője a FAQ Színház csapata volt. Egyik vezetőjük, Martinkovics Máté elmondta: ötleteiket a kerületi önkormányzaton kívül a fővárosi Budapest Tuning városi közösségfejlesztő mozgalom támogatta. A programok kapcsolódtak minden generáció kedvenc írójához, Janikovszky Évához is, aki egykor a kerületünkben lakott. A parkban felolvasásokat tartottak a legnépszerűbb Janikovszky könyvekből, a gyerekeket kézműves foglalkozások várták, a nagyobbakat táncház, és Darvas Kristóf koncertje. Sötétedés után pedig levetítették

a hétkerben játszódó *Égigérfű* című filmet, amelynek írója szintén Janikovszky Éva, rendezője Palásthy György volt. A programokat ingyen élvezhettük, s még azokra is gondoltak, akik semmi másra nem vágytak, csak heverészni a fűre leterített pokrócokon. **S. Zs.**

Nyárázó táborzáró

Augusztus utolsó napján megkezdődött a tanév, az iskolások számára ez az „újratalálkozás”, az élménymesélés napja is. A Bischitz Johanna Humán Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében több száz erzsébetvárosi gyermek vehetett részt a napközis táborokban, de találkozhatunk munkatársaikkal a szabadtéri rendezvényeken, sőt, még a balatonmáriafürdői önkormányzati táborban is.

A Család- és Gyermekjóléti Központ Kertész utcai telephelyén, augusztus végén nyárázó, táborzáró rendezvényt tartottak, amelyen elsősorban azok a gyermekek vettek részt szüleikkel, akik a helyi szociális háló szolgáltatásain keresztül velük munkakapcsolatban állnak.

Az eseményen a táborozók, a szüleik, a tábori kísérők valamint szervező munkatársaink vettek részt, és a kerület vezetője, Niedermüller Péter polgármester is ellátogatott az élménybeszámolóktól hangos bulira.

S. J.

Tanévnyitó káoszban

Tizedik éve, hogy az állam átvette az önkormányzatoktól az általános és a középiskolákat. Az elmúlt tanév tüntetésekkal és tárgyalásokkal telt. Nyáron megszületett a belügyminiszter által gondozott státustörvény.

Niedermüller Péter

polgármester szeptember 7-én megtartott kerekasztal-beszélgetésén a Magvető Caféban olyan tekintélyes szereplők vettek részt, mint **Törley Katalin**, a Tanítanék Mozgalom alapítója, **Schermann Fruzsina**, az ADOM diákmozgalom elnöke, **Molnár Lajos**, az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének társelnöke, és **Nahalka István** oktatáskutató. Az utóbbi úgy vélekedik, hogy Magyarországon az oktatás minősége nem településfüggő. Két gyerek tudásszintjének különbsége kizárólag a szociális helyzet függvénye. Annnyival rosszabb a vidéki gyerek eredménye, amennyivel szegényebb.

A státustörvényről Törley Katalin elmondta, kicsinyes ravaszkodás, hogy a tanár számára a döntést (akar-e ilyen körülmények között dolgozni?) a tanév kezdetére időzítették, ez cinizmusra vall. A beszélgetők egyetér-

tettek abban, hogy mindent, ami mindeddig csökkentette az oktatás színvonalát, most jogszabályban rögzítettek. Szabályozták, hogy milyen feltételek mellett lehet olyan tárgyat oktatni, amelyhez a tanárnak nincsen végzettsége, sőt, ki taníthat pedagógus végzettség nélkül. Ennek nagy ára lesz.

A beszélgetést az ellenállás ügye zárta. Lehet-e a tüntetéseket folytatni? Tény, hogy annak, ami az utcán történt, nem volt semmi hatása. Miért? Azért, adta meg a választ Nahalka István, mert a politikából, ami Magyarországot uralja, csak ez az oktatáspolitikai jöhetett ki, egyfajta rendszerváltásra lenne szükség. Ám a pedagógusok nem politikusok. Nem ők a „forradalmi nép”. A tüntetések ügye mégis fontos, hogy a változások gyorsabban jöjjenek.

Így kezdődött az új tanév.

B. A.

Tizenöt éves a Reformáció Emlékpark

Tizenöt évvel ezelőtt adták át Erzsébetvárosban a Reformáció Emlékparkot, ahol augusztus 27-én, vasárnap jubileumi családi napot tartottak. **Aradi György** evangélikus lelkész köszöntőjében a Padlás egyik dalszövegéből idézett: „Mert kell egy hely, hol minden szólam hallható./Mert kell egy hely, hol emlékünknél majd élni fog.”

A lelkész azzal folytatta: több mint ötszáz évvel ezelőtt egy másik padlásszobában írta meg a vallásalapító Luther Márton a reformáció alapítóit, amellyel megújította a kereszténységet. „A megújulás és a befogadás üzenetét hirdeti ez a park ma is.” Az eseményre eljött

is, amely a harmóniát fejezi ki. Harmóniát ember és a természet között, ember és ember között, és ember és önmaga között. Valamint ember és Isten között. S nekünk az egyik legfontosabb feladatunk, hogy a harmóniát és békét újra megteremtjük ebben a békétlen világban.”

Ezután a budapesti Katona József

Színház színművésze, **Kiss Eszter** mesélte el hét percben a hetedik kerületi park történetét. Volt bábéledás a kicsiknek, a nagyobbaknak grundfoci. A rendezvény végén pedig az elmúlt éveket szimbolizáló tizenöt papírmadár szállt fel léggömbökkel a magasba. **S. Zs.**

Szücs Balázs alpolgármester, aki „civilben” református lelkész. Hangsúlyozta, tizenöt évvel ezelőtt az akkori kerületi polgármester Hunvald György kezdeményezésére épült meg ez a park, amely az ország egyetlen Reformációs Emlékparkja. „Ez a park a Jövő parkja

MILESTONE INSTITUTE'S GALILEO NIGHT

Szeptember 22. 18.00 – Wesselényi utca 17. díszterem

TED stílusú beszédek, csak éppen középiskolások előadásában. Ismerje meg mi foglalkoztatja a 21. század „ifjú Galileióit,” fiatal gondolkodóit és alkotóit. A Milestone Intézet másodjára rendezi meg diákkonferenciáját, lehetőséget adva tanulóinak kutatásaik prezentálására. Az esemény angol nyelvű, minden érdeklődőt szeretettel várunk a Milestone Intézetbe!

KÉMÉNYOMLÁS A CSERHÁT UTCÁBAN

Tíz családot költöztettek ki

Éjjel 2 óra 30 perc volt, szombaton, augusztus 26-án.

Dr. Kispál Tibort, Erzsébetváros közbiztonsági ügyekkel foglalkozó alpolgármesterét **Flick Ádám**, a Rendészeti Igazgatóság munkatársa hívta telefonon. Neki néhány perce a Katasztrófavédelem Műveletirányítása jelezte, hogy a Cserhát utca 24-es házra ráomlott a szomszédos, jóval magasabb ház tűzfalával egybeépített kémény jelentős darabja.

Egy órán belül az is kiderült, hogy a helyszínen tartózkodó kárhely-parancsnok álláspontja szerint legalább az épület második szintjéről, még a statikai szakvélemény elkészülte előtt ki kellene költözniük a lakóknak, biztonságuk nem garantálható. Kispál Tibor az éjszaka közepén azonnal felvette a kapcsolatot **Farkas Tündével**, a Bischitz Humánszolgáltató Központ vezetőjével, így a helyben intézkedő Flick Ádám, a rendészet közbiztonsági és honvédelmi ügyekkel foglalkozó referense az érintett lakókat saját kocsijával vitte el a Dózsa György úti idősek otthonába, ahol ideiglenes szállást kaptak. Rendkívüli helyzetben ugyanis az a szabály, hogy az önkormány-

zatnak átmeneti lakóhelyet kell biztosítania a rászorulóknak. A rendész 4 óra 45-kor hagyta el a helyszínt, 7 óra 15-kor a kerület ingatlankezelő cége az EVIN már jelezte, hogy az általuk mozgósított statikus hamarosan a helyszínre érkezik. Ekkor már ott volt Dr. Kispál Tibor alpolgármester és **Devosa Gábor** képviselő is, akik a kerületi rendészettel felmérték, hogy a lakók közül kinek van szüksége önkormányzati szállásra, ha a statikus véleménye

Cserhát utca 24-ben most a kapu zárva van, de az épületre és a hátrahagyott ingóságokra vigyáznak az Erzsébetvárosi Rendészeti Igazgatóság munkatársai. A statikus azt javasolta, hogy bontsák vissza az István utcai ház tűzfalán a kéményeket és a tetőtéri tűzfalat. Mint Devosa Gábortól hallottuk, ebben a házban éppen hatmillió forintos kerületi kölcsönrel javítják a tetőt. A kémények bontása azonban igen költségesnek ígérkezik, miközben a tulajdonos Cserhát utcai háznak nincsenek tartalékai. A kerület kölcsönökkel ugyan segíthet, sőt, egy közelmúltban létrehozott segélykonstrukció lehetővé teszi, hogy támogatást adjon azoknak, akik egy-egy pályázat önrészeihez nem tudnak hozzájárulni, de az önkormányzat lehetőségei igencsak korlátozottak.

Erzsébetváros házainak átlagos kora 120 év. Nagy szükség lenne a panelprogramhoz hasonló kormányzati projektekre az egyre romló állagú épület-matuzsálemek karbantartásához. Egyelőre nincs ilyen: a társasházi közösségeknek maguknak kell gondoskodniuk saját tulajdonukról. Szakértők arra emlékeztetnek: a hetedik kerületben gyorsan nőnek az ingatlanárak, a bérleti díjak és ez fedezetül szolgálhat a tartalékképzéshez. Dr. Kispál Tibor mindenesetre azt ajánlja a közös képviselőknek és a lakóközösségeknek, hogy folyamatosan figyeljék, ellenőrizték házuk állapotát, ismerjék fel azokat a folyamatokat, amelyek egy nap súlyos gondokat okozhatnak.

Bármilyen baj esetén pedig a kerületi polgárok ingyenesen hívhatják a 06 80 204 531-es 24 órás segélyvonalat, ahol az önkormányzat jól képzett munkatársai adnak útbaigazítást.

Barát József

Beragadtak a liftbe

Erzsébetváros képviselő-testülete szeptember 1-én rendkívüli ülést tartott. Annak egyetlen napirendi pontja az a fideszes javaslat volt, hogy hozzanak létre eseti vizsgálóbizottságot a Király utca 47. szám alatti műemlék házban épülő lift ügyében.

Demokrata, Hírtévé, Magyar Hírlap, Metropolis, Origó, Pesti Srácok, Ripost... Még hosszasan lehetne sorolni azokat kormány-közi médiumokat, amelyek néhány héttel ezelőtt lelkesen tudatták, hogy a Niedermüller Péter vezette Erzsébetvárosban épül egy lift, amely az önkormányzat hibájából nem készült el, és még balesetveszélyes is. A kerület fideszes képviselői még sajtótájékoztatót is tartottak az ügyben. Egyetlen apróságot nem vettek figyelembe: a Király utcai liftet nem az önkormányzat építi, és a hivatálnak az engedélyeztetéshez sincs köze. Mindez persze teljesen érdektelen is, hiszen a lényeg: hamarosan kezdődik a választási kampány.

A felvonó építéséről egyébként 2019 szeptemberében döntött a társasház és a tervdokumentáció alapján az építési engedélyt 2021 júliusában a Fővárosi Kormányhivatal vezetőjének nevében engedélyezte egy osztályvezető. A hivatalt egyébként Sára Botond, a Fidesz korábbi VIII. kerületi polgármestere vezeti.

Sajnos az engedélyező is csak a munkálatok megkezdése után értesült arról, hogy a társasház áramhálózata a lift üzemeltetésére nem alkalmas, majd kiderült az is, hogy a függőfolyosók rossz állapota miatt a lift nem kapcsolódhat közvetlenül az épületszerkezethez. Ezért született meg a döntés több leállás után:

a kilépőket a lift szerkezetéhez kell rögzíteni. Az építkezés már a vége felé tart. A lift működik, és csak annyi van hátra, hogy a függőfolyosók korlátját kell kivágni másfél méteres szélességben a kilépők fogadására, a felvonót tehát heteken belül használatba lehet venni.

A Fidesz ennek ellenére ragaszkodott a vizsgálóbizottság felállításához. A kerület aljegyzője viszont törvényességi észrevételt tett: „Tekintettel arra, hogy egy társasház beruházásával kapcsolatban felmerült jogi-gazdasági problémák kezelése nem tartozik az önkormányzati feladatellátás körébe, a Képviselő-testület nem rendelkezik ideiglenes, eseti bizottság létrehozásáról.”

– Önök bezáródtak egy liftbe – mondta a rendkívüli ülésen **Niedermüller Péter** polgármester, aki megállapította azt is, hogy a Fidesz liftkampánya megalapozatlanul próbálta lejáratni az önkormányzat tekintélyét. Arra kérte a kormánypárt képviselőit, hogy a jövőben tartózkodjanak az ilyen propaganda-akcióktól. A felvonót hamarosan átadják, a polgármester pedig meghívta a képviselőket egy közös liftezésre.

A képviselő-testület a Fidesz képviselők el-lenszavazatával elutasította az eseti bizottság létrehozását.

B. J.

MEGKÉRDEZTÜK
A POLGÁRMESTERT

Társasházak: csak az önkormányzatra számíthatnak

– Ha az ember végigmegy a főváros belső kerületein, nagyon sok leromlott állapotú épülettel találkozunk. Erre a képre erősítenek rá az olyan hírek, mint az augusztus végi kéményomlás. Tesz-e, tehet-e valamit a kerület azért, hogy javítson ezen a helyzeten?

– Már többször elmondtam, ahogy a többi budapesti polgármester is, hogy siralmas, elhanyagolt állapotban vettük át a lakásállományt. A bérlakások erőltetett privatizációja a 2000-es évek elejéig tartott, és hatalmas egyenlőtlenségekhez vezetett. Boldog-boldogtalan megvásárolhatta azt az ingatlant, amelyben élt, és amelyet addig jól-rosszabbul az önkormányzat tartott karban. Az így kialakuló társasházak közül azok, amelyekben tehetősebbek éltek, képesek voltak megújulni, a kispénzüiek viszont, akik egyik hónapról a másikra élnek, hiába lettek tulajdonosok, nem tudtak annyi pénzt beleadni a közösbe, amivel akár csak a legszükségesebb javításokat rendszeresen elvégezhetnék volna a házakon. Az állam látványosan kihátrált ebből a rendszerből is, így a magukra maradt társasházak néhány piaci alapú forrástól eltekintve, csak az önkormányzatokra számíthatnak. Azokra az önkormányzatokra, amelyeknek a kötelező feladataik ellátása is egyre nehezebb. Ennek ellenére Erzsébetváros Önkormányzata minden évben számos pályázattal igyekszik segíteni a társasházaknak. Csak idén 800 millió forintot fordítunk erre a célra.

– Mire pályázhatnak a társasházak?

– Az általános társasház felújítási pályázat keretében a tető- és homlokzatfelújításon át egészen a postaládák cseréjéig széles a paletta. Mindezek mellett pedig kifejezetten energiahatékonysági és klímavédelmi munkák támogatására is lehet pályázni: a tűzfalak, a padlásfödémek, a pincefödémek, az udvari és utcai homlokzatok hőszigetelésére vagy központi hűtési és fűtési rendszer kiépítésére akár 10 millió forint értékben. A pályázati határidő szeptember 15-én lejár, de a következő évben is igyekszünk legalább ekkora összeggel kiírni. Előtte meghallgatjuk a közös képviselők véleményét is, hogy a pénz a lehető legjobban hasznosuljon.

– Mi a helyzet a szintén elég rossz állapotú 100 százalékos önkormányzati tulajdonú ingatlanokkal?

– Az elmúlt 30 év legnagyobb fejlesztési programját indítottuk el a kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő társasházak felújítására. Mivel az előző ciklusokban kevés figyelem jutott az erzsébetvárosi ingatlanállomány felújítására, a képviselő-testület 3 milliárd forintot biztosított a munkálatok megkezdésére. A Jövő7 program keretében számos épületet teljesen felújítunk, cseréljük a 100 éves elektromos vezetékeket. Ezekben a házakban megújulnak a függőfolyosók, a külső és a belső homlokzatok, kicseréljük a nyílászárókat, a romos, közös udvarokban zöldudvarokat hozunk létre. Emellett idén már meghaladta a 150-et az önkormányzat által felújított bérlakások száma, ami kiemelkedő a fővárosban.

K.P.

Zsidó Budapest 150: a sokszínűség ünnepe

Barát
József

Szeptember 3-án, az Európai Zsidó Kultúra napján a Csányi utcában megrendezett Kultutca program színes forgatagával, különleges programjaival megkezdődött a Zsidó Budapest 150 éve programsorozat, amely hét hónapon át Erzsébetváros és egész Budapest kulturális sokszínűségét, a befogadás hagyományát ünnepli.

Az Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár épületében rendezett megnyitón **Niedermüller Péter**, a kerület polgármestere elmondta: büszke arra, hogy már a 18 század óta éltek zsidók a mai Erzsébetváros területén, akik gazdagították a városrészt. Ady Endre egy híres mondatát idézte, aki úgy vélekedett, hogy Budapestet a zsidók tették európai nagyvárossá. A polgármester hozzátette: fővárosunk és egész Magyarország elképzelhetetlen a nélkül a vallási, kulturális, művészeti és tudományos teljesítmény nélkül, amelyet zsidó honfitársaink nyújtottak. A mostani rendezvénysorozat pedig azt bizonyítja, hogy ma Budapesten van egy nagyon erős, dinamikus, fiatalokból álló művészeti szcéna, amely zsidóként jeleníti meg magát. Erzsébetváros befogadó kerület, büszke kulturális sokszínűségére, arra, hogy itt mindenki biztonságban élhet, otthon érezheti magát.

Niedermüller Péter a Zsidó Budapest 150 program előkészítéséért köszönetet mondott Szokolay Örs urbanistának, a Kultutca szervezéséért pedig Borgula Andrásnak, a Gólem Színház vezetőjének, aki ezt nem hallotta, mert éppen intézkedett, ellenőrzött, székeket hordott...

Pest, Buda és Óbuda egyesülésekor, 150 éve kezdődött a budapestiségné, annak a közös öntudatnak a kialakulása, amely szorosan kapcsolódik a zsidó Budapest tradíciójához is. Erről **Karácsony Gergely**, Budapest főpolgármestere beszélt. Hozzátette: ez a tradíció a kapcsolódások hagyománya, amikor nem egymást kizáró „vagy-vagy” határozza meg a gondolkodást, hanem az „és”. Ennek a városnak létrejöttékor

Képünkön balról: Heisler András, Susan Kleebank, Jordán Adél a rendezvénysorozat háziasszonya, Jakov Hadas-Handelsman, Karácsony Gergely, Niedermüller Péter és dr. Grósz Andor

a „haza és haladás” volt az alap gondolata, nem haza vagy haladás. Itt megfér és megfér a magyarság és európaiság, itt együtt élnek zsidók és keresztények. Budapest a befogadás, a kapcsolódás városa, amelynek sokszínűségében a legszebb színek egyike a zsidó kultúra.

Dr. Grósz Andor, a MAZSIHISZ közelmúltban megválasztott elnöke elmondta: számára nagy megtiszteltetés, hogy a budapesti nyilvánosság előtti első beszédét éppen a Zsidó Budapest 150 éve programsorozat megnyitóján tarthatja. Kifejtette, hogy Budapest olyan jelentős magyar zsidók munkásságára lehet büszke, akik örökre beírták magukat Budapest és az ország történelmébe. A zsidóság több ezer éves hagyományának legfőbb jellegzetessége, hogy mindig a múltból építkeznek, de felfelé, a jövőbe mutat. A MAZSIHISZ elnöke arra is emlékeztetett, hogy amikor a XIX. és a XX. század fordulóján egy-egy magyar üzletember gyárat alapított, ott hamarosan óvoda épült a munkások gyermekei számára. Sportpályákat nyitottak a hétvégi kikapcsolódás kedvéért és se-

gélypénztárat hoztak létre a rászorulóknak megsegítésére. Ezek a létesítmények a közjót szolgálták. Felidézte Konrád György megemlékezését arról, hogy egy vidéki vaskereskedést működtető édesapja minden házasságát segédjének lakást vett, tekintet nélkül arra, hogy az illető zsidó-e vagy sem. Dr. Grósz Andor újabb boldog 150. évét kívánt egy olyan városban, amely megbecsüli azokat, akik a közjót szolgálják. – Isten éltesse a sokszínű Budapestet! – zárta beszédét.

**Kult
utca
2023**
09.03.

A TÖRVÉNYEK HÁZA • Annak, aki tökéletes zsidó akar lenni, 613 törvényt kell betartania. Ezek tartalmazzák minden jogát és kötelezettségét. Mit egyél, mivel hálj, hogyan élj, hogyan ne élj? Mit szabad, mit nem? Mik a jogaid és kötelezettségeid? A törvények házában az összes szabály kiderült. És aki húzott egy törvényt, annak érdemes volt felírnia a falra egyrészt azért, hogy ne feledje, másrészt, hogy mások is tudjanak róla. Mi a „cedokóra”, a jótékonyásra vonatkozó parancsot húztuk: „mert Isten az Ő adományából megköveteli a szegénynek juttatandó részt”. Megszívlelendő – nem csak zsidóknak.

UTCAI JESHIVA • Az egy napig működő nyilvános zsidó-iskolában kiderült, hogyan is működik egy jeshiva. Dél előtt a polgármestert és más „nebulókat” Balázs Gábor, az Országos Rabbiképző Egyetem docense, egyben rektorhelyettese oktatta a Talmud értelmezésére. Yochanan rabbi és Resh Lakish ősi történetéből például kiderült, hogy az igazi tanító nem becsüli azt a diákot, aki mindig bólogat neki, mert az igazság a vitákban tárul fel.

BÓLESZ PÉKSÉG • Ez a pékség a sütek mellett történeteket is rejtett. Ismert zsidó családok tagjai elevenítették fel gyermekkoruk kedvenc ízeit. Fény derült a Bólesz történetére, míg elkészült a hamsítatlan 21. századi macesszombóc-leves. Kiderült, hogy Fullajtár Andreának milyen ételek a kedvencei és az is, hogy Saly Noémi hogyan készíti a Bóleszt.

LEGÓLEM • Bárki részt vehetett egy elképesztő vállalkozásban: a hátrányos helyzetű fiatalokból álló Tekerd Egyesület tagjai Hudák Zsolt vezetésével lego kockákból építettek fel egy hatalmas képet Erdély Jakab tervei alapján. Magyarország legnagyobb Gólemje hamarosan beköltözhethet otthonába: a Gólem Központba.

MINIMOZI • A Minimoziban az érdeklődőknek maxi élményekben volt részük. A ZsiFilmház a Zsidó- és Izraeli Filmfesztivál zsűrije által válogatott rövidfilmeket mutatott be héberül, magyar felirattal.

KÉPREGÉNYES ÉLET • Tanúi lehettünk egy műalkotás születésének Roskó Gábor festő, grafikus egy hosszú-hosszú-hosszú tekercsre olyan képregényt rajzolt, melyet még ő sem ismert. A Gólem Színház rendezője és művésze óránként új instrukciókkal látták el a művészt, akinek 10 méter hosszú alkotása végül a *Halál kardja* című ősi mesét dolgozta fel. A képregényt a közönség egy színházi performanszon egyben láthatja majd.

A tudomány, az oktatás és a lélek erejével

Május 14-én Prof. dr. Grósz Andor személyében új elnököt választott a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ) – a négy magyarországi történelmi egyház egyike – a hazai zsidóság általános képviselője. A Szövetséghez mintegy negyven zsinagóga tartozik. A választás felér egy korszakváltással. Heisler András, aki tíz esztendőn át viselte ezt a tisztséget, már nem volt újraválasztható. Az Erzsébetváros újság interjút kért az új és a régi elnöktől is.

Önt néhány hete választották meg a MAZSIHISZ elnökének, azóta Erzsébetvárosban dolgozik. Van-e ennél régibb kötődése ehhez a kerülethez?

– Hogy ne lenne! Harminchárom éve vagyok a hitközségi köztestület, a közgyűlés tagja, azóta járok a Síp utcába, és figyelem ennek a városrésznek a változását, fejlődését. Nagyra tartom Erzsébetvárost, ahol a zsidóság jelentős része koncentrálódik történelmi értelemben és a hagyomány erejével is.

A zsidónegyed, a Dohány utcai templom és a Rumbach utcai zsinagóga környéke Budapest egyik turisztikai központja. Nappal. Mert éjszakára egy másik típusú turizmus keretében özőnik ide, az úgynevezett bulinegyedbe, egyes éjszakákon akár százezer ember. Tapasztalatai szerint ez a kétféle turizmus akadályozza-e egymást?

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS IRÁNYAI

Niedermüller Péter, Erzsébetváros polgármestere szeptember 5-én látogatást tett dr. Grósz Andor Mazsihisz elnökénél a szervezet székházában. Megbeszélésükön megállapodtak abban, hogy a kultúra és az egészségvédelem ügyében az önkormányzat és a szövetség a korábban szorosabbra fűzi együttműködését.

– Modern, állandóan változó világban élünk, tudomásul kell vennünk, hogy ez a városrész nemcsak a korábban megszokott atmoszférát sugározza, de az éjszakai szórakozóhelyek is itt koncentrálódnak. Én úgy látom, hogy a turisták két nagy csoportja megfér egymás mellett, nem tudok róla, hogy bármilyen incidensre sor került volna azok között, akik a zsidó hagyományok miatt jönnek ide, és akik a szórakozást keresik.

Budapest létrejöttének 150. évfordulóját ünnepli, Erzsébetvárosban már megkezdődött a zsidó Budapest fejlődésének 150. évét felidéző, bemutató programsorozat.

– Természetes, hogy a városnak ez az ünnepe jeles dátum a zsidóság számára is, amely a 150. esztendő egy részében Budapest kulturális életének egyik motorja, meghatározó tényezője volt. Azt gondolom, hogy ez a hagyomány a nem zsidó budapestiek számára is érdekes. Ha nem is mondanám, hogy a zsidók nélkül Budapest nem lenne Budapest, de azt igenis állítom: nem lenne az a Budapest, amelyet napjainkban ismerünk. Az a nagyváros, amelynek luktető kulturális, tudományos, gazdasági, sport és vallási életében is jelentős szerepet játszott és játszik ma is a zsidóság. De sajnós arról sem feledkezhetünk el, hogy idén van egy másik, egy szomorú kerek évforduló is, amely szín-

NÉVJEGY A MAZSIHISZ új elnöke Prof. dr. Grósz Andor orvos, nyugalmazott dandártábornok 1951-ben született egy hagyománytisztelő győri zsidó családban. Egyetemi tanulmányait a Szentpétervári Katonaorvosi Akadémia repülőorvosi szakán végezte, ahol 1977-ben szerzett diplomát. 2013-ig különböző katonatorvosi beosztásokban tevékenykedett. 2005-2007 között a kecskeméti Repülőkórház, 2007-2013 között a budapesti Honvédkórház főigazgató-helyettese, majd főigazgatója volt, 2013-ban orvos dandártábornokként, a Magyar Honvédség egészségügyi főnökeként került szolgálati nyugállományba. Dr. Grósz Andort 1990-ben választották meg a Kecskeméti Zsidó Hitközség elnökének, majd tagja lett a Mazsihisz közgyűlésének, a Szövetségénél három cikluson keresztül a vezetőség tagja volt.

tén fontos az egész ország számára, ez pedig a magyarországi holokauszt 80. évfordulója. És természetesen ez is megkerülhetetlen Erzsébetváros számára, hiszen ez a kerület egyik centruma volt annak a szörnyű csapásnak, amely a zsidóságot érte 1944-ben.

Egy interjúban ön arról beszélt, hogy vannak emberek, akik nem vallási hovatartozásként, hanem kulturális hagyományként élik meg saját zsidóságukat. A MAZSIHISZ pedig számukra is fórumot, közösséget kínál.

– Ez így van. A mi szövetségünk a neológ zsidóság leghitelesebb képviselője. A neológia valójában hungarikum, olyan közösség, amely Magyarországon alakult ki, nagyjából éppen 150 évvel ezelőtt, amikor kettévált az orthodox és a neológ irányzat, és létrejött egy harmadik irányzat, a status quo ante is. Ma a neológia a megközelítőleg 80-90 ezer fős fővárosi zsidó-

ság legnagyobb csoportja. De szeretnénk megszólítani a szekuláris zsidóságot is, amely vagy eltávolodott a vallástól, vagy eleve nem ebbe a miliőbe született bele. Mindegyik csoport, mindegyik irányzat Budapest szerves része, mind kulturális, mind társadalmi értelemben. Ők mindnyájan magyarként élik meg zsidóságukat és zsidóként magyarok.

Ha jól értem az ön szándékát, a MAZSIHISZ elnökeként szeretné erősíteni a kommunikációt ezek között a csoportok között.

– Valóban. A mi egyházunkon kívül Erzsébetvárosban van két másik zsidó egyház is, az Orthodoxia, és a Chabad közösség is. Mi tiszteletet tanúsítunk irántuk, és tőlük is tiszteletet kérünk. Szeretnénk közelebb lépni ezekhez a közösségekhez is – ahogy minden körülöttünk élő emberhez – a kultúra, a tudomány, az oktatás segítségével, a lélek erejével. **Barát József**

Híd Erzsébetváros és a zsidóság között

Ön tíz évig volt a MAZSIHISZ elnöke. Mire büszke, mit sikerült megvalósítania egy évtized alatt?

– A Szövetség nemzetközi kapcsolatait új szintre emeltük, a szervezet tekintélye megerősödött. Korábban az volt a gyakorlat, hogy elmentünk egy nemzetközi konferenciára és panaszkodtunk, hogy mi szegény kelet-európai zsidók vagyunk, adjanak nekünk pénzt. Ehhez képest az elmúlt időszakban a Mazsihisz a nemzetközi konferenciákon aktívan vett részt, volt, hogy mi tematizáltuk a párbeszédet, erősebb együttműködést szorgalmazva a zsidó szervezetek között. Ezzel olyan bizalmi tőkét szereztünk, amely lehetővé tette, hogy a nemzetközi szervezetek partnerként tekintsenek ránk, támogassák törekvéseinket, s hosszú távú együttműködéseket alakítsunk ki. Ezt komoly sikernek értékelem. A másik fontos eredmény, hogy a MAZSIHISZ-t a korábban sokkal transzparenssebb, átláthatóbb szervezetté alakítottuk. A tíz évvel ezelőtti gazdálkodás már nem hasonlítható a maihoz. Nem mellesleg ez a transzparencia is kellett ahhoz, hogy a nemzetközi világban a Mazsihisz név – bár tudom, idegeneknek alig kimondható – mégis jól csengjen. A harmadik eredmény pedig, a reformmozgalmak integrálása szövetségünkbe. Ezzel úgy erősödött szervezetünk, hogy nem kellett a neológ mozgalomnak semmiféle valósi reformot végrehajtania.

Van-e olyasmi, amit kudarcként élt meg. Amit szeretett volna, de nem sikerült?

– Sok minden, de ezen nem lehet csodálkozni, hiszen a MAZSIHISZ egy nagyon bonyolult, sok profillal rendelkező szervezet. Nehéz pályán mozog. Amit különösen sajnállok, hogy nem sikerült a szövetségben belüli teljes konszenzust

NÉVJEGY

Heisler András mérnök-közgazdász, a MAZSIHISZ volt elnöke, Budapesten született 1955-ben. Itt végezte tanulmányait is. 1985 óta aktív a budapesti zsidó közéletben. 1990-ben választották be a Dohány utcai zsinagóga előljáróságába, aminek 2011-ig volt tagja. 1993-ban a Mazsihisz vezetőségébe, 1995-ben pedig a Budapesti Zsidó Hitközség előljáróságába is bekerült. 1999-ben választották meg a Mazsihisz alelnökévé, majd 2003-ban az elnökévé. Pozíciójából és egyúttal a Mazsihisz és a BZSH vezetőségéből is 2005-ben távozott. A MAZSIHISZ vezetőségébe 2011-ben tért vissza, majd 2013. június 27-én lett másodikjára is a Mazsihisz elnöke. Alapítója a magyarországi Limmud mozgalomnak. 2011-ben megkapta a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetését, amit 2016 augusztusában Bayer Zsolt kitüntetése miatt visszaadott.

kialakítani. Sok feszültség maradt a szervezeten belül, ezek feloldása az új elnök feladata, de abban biztos vagyok, ha valaki feltételek nélkül kíván békét kötni, az inkább megadásnak minősül.

Amikor leköszönt, volt-e terve a jövőre. Nyilván, hiszen tudta, hogy harmadszor már nem újraválasztható.

– Nem volt konkrét tervem. Annyit tudtam, hogy tíz év pörgés után ezt a nyarat szeretném maximálisan kihasználni. Családdal, unokákkal, Balatonnal. Abban persze bíztam, hogy a közéletben lesznek olyan szereplők, akik észreveszik, van itt valaki, aki az elmúlt tíz esztendőben értékelhető teljesítményt nyújtott és vannak szabad vegyértékei. Így is történt, megkeresést kaptam Erzsébetváros Önkormányzatától, hogy legyek tagja az Erzsébetvárosi Zsidó Örökségért Alapítvány kuratóriumának, majd megválasztottak annak elnökévé. Az Önkormányzat ugyanakkor a Zsidó Történeti Tárat, a kiállítóteret és rendezvényközpontot, azaz az egész Csányi5 épületét az alapítvány kezelésébe adta. Ez nagy lehetőség a fejlődésre, de egyben komoly felelősség is.

Akkor ismét kezdődik a pörgés, hiszen a Zsidó Budapest 150. hét hónapos eseménysorozatának egyik központja nyilvánvalóan a Csányi5 lesz.

– A napokban a Kultutca rendezvénnel és egyben Hanna Brandt európai zsidó származású brazil festőművész kiállításának megnyitójával elindítottuk ezt a nagyszabású folyamatot.

Milyen tervei vannak a kuratórium élén?

– A Csányi5, melyet most átvesz az alapítványunk, eddig is kiegyensúlyozottan működő

Hanna Brandt európai zsidó származású brazil festőművész kiállítása a Kultutcán

intézmény volt, ráadásul a kuratóriumban kiváló társaim vannak. Ezt a kettőt kihasználva szeretnénk a Csányi5-öt az eddiginél erősebben integrálni az Erzsébetvárosi kulturális szcénába és a zsidó közösségi intézményrendszerbe. A Csányi5 erős híd, kapocs lehet a kettő között. Készítettem egy kis személyes közvélemény-kutatást, amely szerint a zsidó közösség nagy része nemcsak nem járt itt, de nem is tudja, milyen értékes munka zajlik az intézményben. Fontos tehát, hogy a korábban erősebb marketinggel, látványosabb programokkal találjuk meg a helyünket az Erzsébetvárosi kulturális kínálatban, itt a zsidó-negyedben, az emblematis Klauzál tér mellett. Erzsébetváros történelmét és jelenét a különböző népek és vallások értéktérítő kohéziója jellemzi. Erre nemcsak büszkének kell lennünk, de erről ismereteket kell adnunk zsidóknak és nem zsidóknak egyaránt. **B. J.**

ELINDUL A KOMMUNIKÁCIÓS GÖZHENGER

Két választás Magyarországon

Együttműködésre ítéli a túlburjánzó pártstruktúra az ellenzéket a 2024 nyarán tartandó önkormányzati választáson. Eldől, talpon tudtak-e maradni az orbáni ridegtartás viszonyai között a 2019-ben győztes ellenzéki önkormányzatok. A választás különlegessége, hogy a kormány a helyhatósági és az uniós választásokat egy füst alatt fogja lerendezni. Ez nyilvánvaló alkotmányosértés, és várhatóan igazgatási zavarokhoz is vezet. A még hivatalban lévő, de vesztes önkormányzatokat megfosztja mandátumuk hátralévő idejétől. A „kettős kampány” kilátásairól Závecz Tibort kérdeztük.

2019 őszén sokan esküdtek arra, a nem várt siker valamiféle ellenzéki reneszánsz kezdete lesz. Ön is így gondolta?

– Hogy mit gondoltam, arra már nem emlékszem. Arra emlékszem, hogy Karácsony ilyen mértékű sikerében magam sem hittem. Az akkor is világos volt, hogy az ellenzék pártjai ezentúl együttműködésre lesznek ítélve. Ma is így van, akár tetszik, akár nem. Két évvel később kiderült, az együttműködés önmagában nem csodaszer. Némi politikai tehetség, kiegyensúlyozottan működő sajtó, demokratikus érzület kell hozzá. És még egy sor dolog.

Eleve bizonytalanok voltunk abban, életképesek lesznek-e ezek a kényszer szülte szövetségek. Mára kiderült: vannak jól, vagy elfogadhatóan teljesítő önkormányzatok. És voltak olyan ad hoc szövetségek, amelyek az ötödik másodpercben felbomlottak.

– Voltak ilyenek, voltak olyanok. De a túlélés kényszere legtöbbször erősebb a feszültségek ellenére. Nem csak egy polgármesterről van szó. A testületi tagoknak is létkérdés, hogy megőrizze kiharcolt helyüket.

A közérzet az azt sugallja: bár országos szinten Orbán dominál, az alsó szinteken (önkormányzatok, KliK) a Fidesz apparátusa sem ellenállhatatlan.

– A Fideszes önkormányzatok is gyengék és esendők. De ha több ellenzéki jelölt indul el egymás ellen, a „kevésbé ellenállhatatlan” Fidesz káder simán legyőzi őket.

Az ellenzékben tanácsatlanságot, az önbizalom hiányát látom.

– Odáig eljutottak, hogy „kell valami” együttműködés-féle. Még Gyurcsány is úgy fogalmazott, távolságtartóan a főpolgármesterről: az adott helyzetben azt fogja tanácsolni a DK elnökségének, hogy a főpolgármester választá-

Az állandó vegzálás Budapest szavazóiban, inkább dacreakciót vált ki

párhuzamosan rendezett EP voksoláson minden párt külön indul, hogy felmutassa „saját értékeit.”

Nem roncította-e az önkormányzatokat a rájuk nehezedő nyomás, amit egyébként Orbán első pillanattól kilátásba helyezett?

– A nyomás, az állandó vegzálás a nagyobb településeken, mondjuk Budapest szavazóiban, inkább dacreakciót vált ki. A kisebb települések esendőbbek, a kormányzati kitérítés lenyomhatja őket. Elképzelhető, hogy kis és közepes településeken a választók megfontolják, merjenek-e a NER ellen szavazni.

Az önkormányzati választások az EP választással azonos napon lesznek. Még nem láttunk ilyen „kettős kampányt”. Van ennek értelme?

– Hatalmi, politikai értelme nyilván van. A gazda szeme hizlalja a nyáját, Orbán is ügyel a legapróbb részletekre. Az önkormányzati jelöltek neve mellett a választó kap egy EP pártlistát is. Ott lobog a kezében a két lista és ennek lehet kormányhoz húzó ereje.

Tanácsatlanság a NER oldalán is érzékelhető.

– Erre vall, hogy későre tolták embereik kiválasztását. Például Budapesten a polgármester aspiránsok jelölését. Még ma sincs főpolgármester jelöltjük. Így van ez a nagyobb vidéki városokban is.

Megkockáztatják Szentkirályi Alexandrát. Ezt mondják.

– Az elég nagy kockázat lesz. Sok mindent mondanak, sok mindent tagadnak. Önjelöltek is bőven vannak.

son Karácsony támogatás. Nem túl lelkes, ám realista gondolat. Persze, az önzetlenségnek is vannak határai. A

Erzsébetváros Önkormányzata kire számíthat ellenfélként?

– Fogalmam sincs. Nem mintha nem érdekelné, de nem tudom. Gondolom, megpróbálják a választást tömény pártszavazással alakítani, „történelmi kontextusba” helyezni. Gyengíteni a személyiségek szerepét. A polgármesterség egy önkormányzati választáson eleve helyzeti előny. Ha valaki nem csinál nagy hibát, ha ismerik, netán kedvelik, az egyenes út a mandátumhoz. Ha háború van, nemzeti végveszély, olyankor kell a „nemzeti egység.” Mindez együtt, „szétkenve” a közvéleményben, a Fideszt erősítené. Meglátjuk. Erre játszanak. A pártlovastozásnak egy harmincezres városban, kisközségben már súlya van.

Az akkumulátorinvázió nem gyengíti őket?

– Nehéz megmondani. Szerintem nincs olyan tisztító hatása, mint sokan hiszik. A felmérések azt mutatják – a nyári állapotot mondom –, hogy az emberek kétharmados arányban ellenzik az akkumulátor bizniszt. Egyharmaduk így is pártolja, ahogy mindent pártol, amit a kormány akar. Ámde még ez is változik. Erős kommunikációs gözhengetre számítok. Gyárak, munkahely, jövő, sok pénz, jönnek a villanyautók. Meglehet persze, hogy nem is jönnek. Ha meghallgatod a külgazdasági és külügyminisztert, ő azt mondja, már itt is vannak. Rengeteg sulykolással, agysejtpusztítással jár ez, de megvan hozzá minden erejük. És furcsa módon nem dobták be magukat az ellenzéki pártok sem.

Mibe dobják be magukat? Mit érez, ha bele-szimatol a levegőbe...

– Akkor széna- és szalmaszagot érzek.

Elmondható-e, hogy Budapesten jó helyzetben van az ellenzék?

– Szerintem nem változott semmi ebben a három évben. A fővárost és az ellenzéki többségű kerületeket az ellenzék magabiztosan tartja.

Az emberek kétharmados arányban ellenzik az akkumulátor bizniszt

Szomszédok FŐVÁROSI KÖRKÉP

„Ha az ellenzék jó formában lesz, az a kerületeken is látszik”, mondja a közvéleménykutató, ami mértéktartó, fegyelmezett eufémizmus. Valójában úgy tűnik, a Fővárosban nincs nyerő helyzetben a NER. Kizárólag azokat a kerületeket említjük, amelyekről legalább háttérbeszélgetések alapján valamiféle információk vannak. A XIII. kerületben az a kérdés, kit sikerül a Fideszben rábeszélteni arra, hogy beáldozza magát. Tóth József hétszeres győztes, legutóbb 81 százalékkal nyert. A VI. kerületben stabilnak látszik Soproni Tamás helyzete. A IX. kerületben a Fidesz korábbi káderallománya levonult a színről, fajsúlyos utódok nincsenek, vagy mi nem látjuk őket. Baranyi Krisztina ismételt. A Józsefvárosban elszenvedett vereség Závecz Tibor szerint a Fidesznek kiemelt presztízsveszteség volt. Kocsis Máté utódai nehezen dolgozzák fel a vereséget. „Az ilyesmi a politikai statisztika eszközeivel nehezen mérhető – mondja Závecz – mert a politika nemcsak érdekharcokból, hanem érzelmekből, ösztönökből is áll.” Józsefvárosban túlfűtött kampány várható. Újpesten viszont nem. A 2019-ben győztes polgármester (Déri Tibor, Momentum) családi okokra hivatkozva bejelentette, nem jelölteti magát újra, majd átült a DK frakcióba. Várható utóda Trippon Norbert, aki már szintén a Demokratikus Koalíció tagja. A pártarányok a kerület balos hagyományából adódóan változatlanok.

És akkor ne hagyjuk ki a hetedik kerületet.

– Kimondhatom, föl vagyok rá hatalmazva és máshol is nyilatkoztam: a helyben készült kutatások azt mutatják, hogy a polgármester és csapata továbbra is nyerő.

Ha 2024 júliusában túlesünk a választáson és a hivatalban lévő vezetés egy-egy településen változik, a távozó polgármester fél évig hivatalában marad. Ez komoly működési zavarhoz vezethet.

– Szinte biztos, hogy nagy zavarok lesznek. Júliusban lesz a választás, októberig az önkormányzatot valahogy irányítani kell. Nem hiszem, hogy ez Orbánt érdekli. Általában nem kedveli az önkormányzatokat. Egyiket sem.

A jelenlegi kormány nemzetközi elszigeteltsége az EP választás eredményét nem befolyásolja?

– Az EP választás nem a külpolitikáról szól. Sosem szólt arról. Nem játszik szerepet az európai viszonyrendszer. Tudom, az ellenzék ezt hiszi, de téved. Mindig a belpolitikai viszonyok döntenek.

Mekkora Karácsony főpolgármester előnye?

– Ha a 2019-es eredményhez hasonló fölényrel nyerne, ma már én sem lepődnék meg.

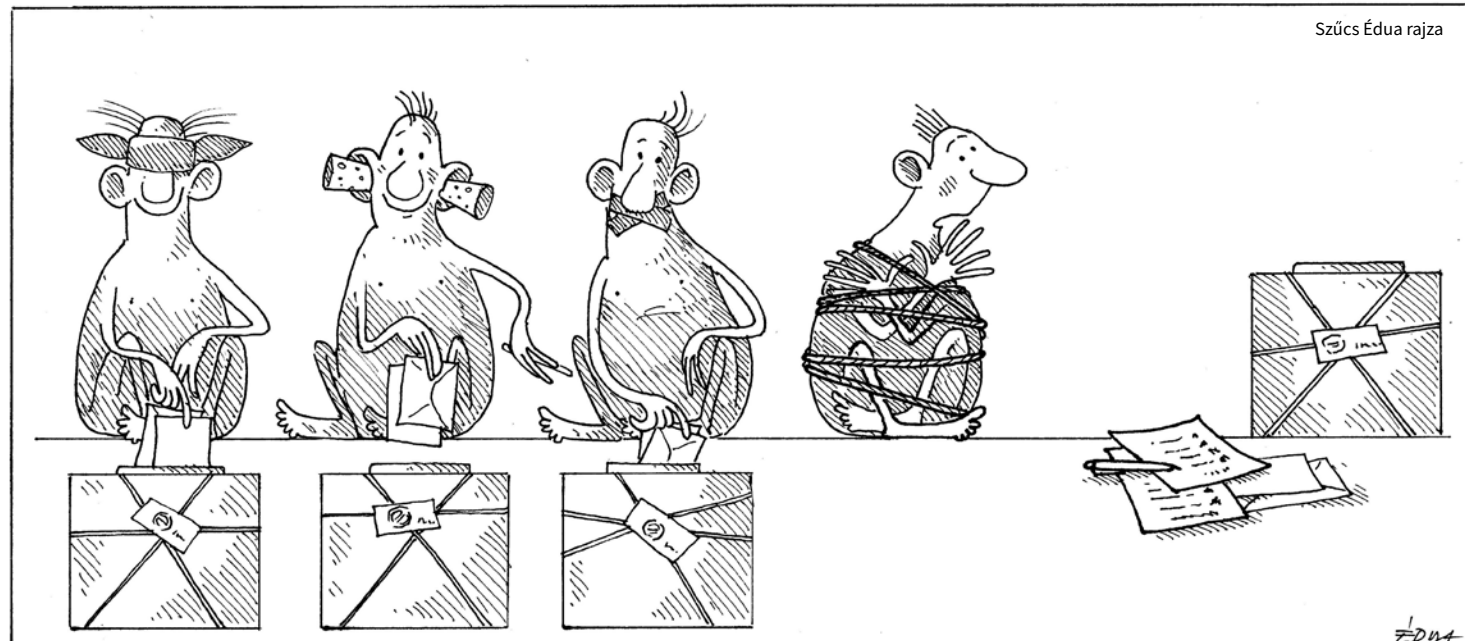
Ami azt is jelenti, hogy húzza magával a kerületeket.

– Ha a fővárosban az ellenzék jó formában lesz, az a kerületeken is látszik.

Buják Attila

Majomparádé

KÉPVISELŐ-TESTÜLET:

Új vezető a Piacüzemeltetési Kft. élén

Erzsébetváros legfontosabb döntéshozó testülete augusztus 29-én a személyi ügyekben szokásos zárt ülés helyett, nyilvánosan, kemény vita után döntött a Piacüzemeltetési Kft. új ügyvezetőjének megbízásáról.

A korábbi vezető, Dobai András egészségi okok miatt lemondott, eddigi munkáját a testület elismeréssel nyugtázta, jobbulást kívánt neki. A polgármesteri előterjesztés a történet végzettségű, Péderi Tamás megbízását javasolta, aki korábban a Pécsi Tudományegyetem kutatója, megbízott oktatója volt, majd közéleti tevékenységet folytatott.

Minthogy a testület Szervezeti és Működési Szabályzata nem teszi lehetővé, hogy a jelölteknek kérdéseket lehessen feltenni, erről a képviselők külön szavaztak. A Fidesz frakció elsősorban a pályázó közéleti tevékenységét firtatta, hiszen **Péderi Tamás** korábban a Momentumban viselt regionális vezető tisztségét, képviselő is volt a Baranya Megyei Önkormányzatban.

A jelölt elmondta, hogy ő szakmai munkára és nem politikai feladatra jelentkezett, hosszú éveken át tevékenykedett rendezvényszervezőként és ennek tapasztalatait kívánja hasznosítani az Erzsébetvárosi Piacüzemeltetési Kft. élén. **Bárdi Zsuzsa** alpolgármester megerősítette, hogy a jelenlegi körülmények között a márkaépítés, új rendezvények szervezése a legfontosabb vezetői feladat a piacüzemeltetésben, a jelölt tapasztalatai pedig a szükséges menedzseri tevékenységre őt maximálisan alkalmassá teszik. A testület a fideszes képviselők ellenszavazatával döntött Péderi Tamás megbízásáról. **Garai Dóra**, az Élhető Erzsébetváros képviselője nem szavazott.

A képviselő-testület az átláthatóság szabályainak megfelelően, részletes információk bir-

tokában döntött a nem lakás célú ingatlanok kiadásáról, majd zárt ülés keretében újabb öt évre meghosszabbította **Farkas Tünde** igazgatói megbízatását a Bischitz Johanna Integrált Humánszolgáltató Központ élén. Az igazgató

asszony nemcsak a kerületi vezetés, a képviselők meglegedésére végzi munkáját, de tevékenységével a kerület lakói között is nagy megbecsülést vívott ki.

B. J.

PÉTER VLADIMIR SZOBRÁSZMŰVÉSZ SEGÍTETT A FÉSZEKRAKÁSBAN

Megjöttek a madarak!

A Klauzál téri Vásárcsarnokba augusztus 20-án megérkeztek a várva várt óriásmadarak. Ipari alpinisták, restaurátorok, s maga az alkotó is jelen voltak a szárnyas csapat beköltöztetésénél.

Összesen 17 színes, kedves, mosolyra derítő figura talált új otthonra Erzsébetvárosban, egy közös értékmentő akció zárásaként.

Péter Vladimir – ahogy fogalmazott – lepörölte emlékeit, és azokat megosztotta velünk. 1986-ot írtunk...

SZÜLETÉSTÖRTÉNET
TRABANT-FESTÉKKEL

Péter Vladimir fiatal képzőművészként nyerte el a lehetőséget, hogy a Ferihegyi Repülőtér 2-es termináljába készítsen madárszobrokat. „Egy osztrák csapat tervezte az utasteret, az ő bel-

Merényi Miklós és Péter Vladimir

sőépítészükhöz köszönhettem a munkát, aki ellentmondást nem tűrően ragaszkodott hozzá, hogy a zsűrizés során. Az ilyen feladatokat akkor formálisan megpályáztatták, de előre kiszemelték a nyertest, s az nem én voltam” – emlékezik vissza mosolyogva a most 76 éves ötvös- és szobrászművész azokra a nyolcvanas évekre.

Vidám, üde színfoltot képzelt a reptérre, olyat, ami oldja a szorongásokat, ám a repülésre is asszociál. Így született meg összesen 50 darab fantáziatárgy – verébre, bagolyra, kócsagra – hasonló madár, egyenként 60-100 centiméteresek. Az alkotások alapanyaga üvegszálas poliészter volt. Mindegyikük egyedi színben pompázott, amit a mester Neolux festékekkel, geometrikusan vitt fel a szobrokra.

A felfüggesztés során egy madár leesett „röpképtelenné vált”, így végül 49 madár került az utasváróba. Egy nap alatt kellett a művésznek

felszerelni a teljes csapatot. „Béreltem egy 30 méteres létrát, épp elértem az acélgerendát, onnan lógattam be őket. Életveszélyes mutatvány volt” – emlékezik nevetve. Vladimir és a MALÉV története még egy ideig összefonódott, a repülőgépek belsejébe is tőle rendelték dekorációt: fából készült, kisebb plasztikákat. Minden gépbe 6-8 madarat saját kezűleg helyezett fel.

A MADARAK ÚJ ÉLETE
ERZSÉBETVÁROSBAN

A történet szomorú folytatásában minden eltűnt, 2009-ben elbontották a szobrokat, elveszték a kisplasztikák is. „Nem szóltak, mikor leszerelték, mindenki csak hümmögött. Eltűnt az összes madár, fogalmam sincs, hova kerültek. Merényi Miklós kezdett nyomozni utánuk, s 17 szobromat megtalálta a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumban. Nagyon örültem! Akkor tudtam meg, hogy a madarakat a Klauzál téri csarnokba szeretnék feltenni.”

A műhelyben tavasz elején kezdődött a restaurálás, s augusztus 15-ig elkészültek a szakemberek: **Hézsér Péter** vezető restaurátor és csapata.

Augusztus 20-án pedig az izgalmas, rendhagyó, játékos alkotások, Péter Vladimir mesefigura-szerű madarai beköltöztek a piacra. „Fájdalmasan érintett az elvesztésük, most nagyon boldog vagyok, hogy ismét kikerültek, láthatók. Fontos ez a munka számomra, mert ezekkel az alkotásokkal indult a pályám...”

A madarak új életüket és otthonukat a kerületi önkormányzatnak köszönhetik. **tzs**

Megújult az egyre népszerűbb Mozcáscentrum

Szeptember 6-án **Niedermüller Péter** polgármester is ellátogatott a megújult Lövölde téri Mozcáscentrumba. A felújítási munkálatok augusztus elején kezdődtek, és egy hónap alatt zajlottak le. Ezalatt az idő alatt csökkentett óraszámokban tartották meg a gyógytornákat a Király utcai Idősek Nappali Klubjában. A Mozcáscentrum látványosan megszépült: megtörtént a falak salétrommentesítése, tisztasági festése. Megújult a szellőztető rendszer, és új, energiahatékony kazánt is beépítettek. Mindez az önkormányzatnak 24 millió forintjába került. A Mozcáscentrum szolgáltatásait nem csak a kerületben lakók vehetik igénybe ingyen egy lakcímkártya bemutatásával. Díjmentesek a szolgáltatások az Erzsébetvárosban dolgozóknak is, amennyiben munkaviszonyukról igazolást hoznak. Ráadásul a különböző generációkra is gondolnak: napközben inkább az idősebbeknek szerveznek csoportos foglalkozásokat, délutánonként pedig a munkaidőjük után érkező fiatalabbakat várják. Rengeteg

Képünkön **Farkas Tünde**, a Humánszolgáltató Központ vezetője, **Niedermüller Péter** polgármester és **Karmos Anna** a Mozcáscentrum vezetője

csoportos óra között válogathatnak a mozogni vágyók: van például alakformáló és gerinctorna, táncórák szépkorúaknak és hastánc az ifjabbaknak, indultak jógaórák, köredzések, nyak-váll tornák, kismama torna is. Kardiózni is lehet a futópádon. Szintén ingyenesen lehet dietetikai tanácsadásra jelentkezni.

Minden hónapban monitorozzák az órák látogatottságát, és a szolgáltatásokat igyekeznek az igényekhez szabni. És az eredmények önmagukért beszélnek: 2022. januárjában a látogatók száma a Mozcáscentrumban 892 fő volt, ez idén januárban 1543 főre növekedett.

A Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ által fenntartott Mozcáscentrum növekvő népszerűsége tehát igazi sikertörténet, s ez mindenekelőtt az itt dolgozó kicsi, ám annál lelkesebb szakemberektől is, amelyet **Karmos Anna** dietetikus vezet. **S. ZS.**

Hosszabb tanév, hosszabb szünetek

Bár az időjárás még nem gondolja így, de a nyártól a tanév megkezdésével elköszönt minden ovis, iskolás, és a szülek is. **Dr. Kispál Tibor** oktatásért felelős alpolgármesterrel beszélgettünk a nyári szünetről, az új tanévről, a különféle pályázati lehetőségekről.

Szeptember elsején elkezdődött az új tanév, mi az, amire érdemes odafigyelnünk a gyerekeknek, a szülőknek?

– Talán a legfontosabb, hogy az új tanév rendje jelentősen különbözik a korábban megszokottól. Sokkal hosszabb szünetek mellett hosszabb oktatási-nevelési év vár a 2023/24-es tanévben a diákokra. Maga az oktatási év június 21-ig tart, ami egy héttel későbbi tanévzárót is jelent. Cserébe az október 28-án (szombaton) kezdődő őszi szünet összesen 9 napos lesz. Azon a héten egyébként hétfő lesz a 23-a, ami nemzeti ünnep, s eleve szabadnap. A téli szünetet minden gyerek nagyon várja, 2023-ban ez december 22-én kezdődik, és iskolába csak a következő év 8-án, hétfőn kell menni. A tavaszi szünet is hosszabb, március 28-tól nincs tanítás egészen április 8-ig. A hosszú szünetek miatt nincsenek könnyű helyzetben a dolgozó szülők, főleg a január első hete okozhat gondokat, de az általános iskolákban és a nevelési intézményekben természetesen lesz ügyelet. Hogy ez a gyerekeknek mennyire tetszik, az persze kérdéses.

A hosszú szünetekben is megoldott lesz a közétkeztetés?

– Önkormányzatunk eleve hozzájárul a közétkeztetés költségeihez. Ezen felül is többféle formában támogatja a szülőket a kerület, van-

nak olyan gyerekek, akik kedvezményesen, vagy akár ingyenesen kapják az ebédet. Az önkormányzat tavaly is megoldotta a szüneti közétkeztetést, és ez idén sem lesz másképp. A szünetek alatt a támogatott étkezésben résztvevők, akár elviteles úton is hozzájuthatnak a meleg ételhez. A lehetőségekről az iskolák időben tájékoztatni fogják a szülőket.

Az önkormányzat korábban több pályázatot írt ki a diákok számára. Ezek az idei tanévben is elérhetőek lesznek?

– A jövő évi költségvetésről nyilván nem tudok még beszélni, de minthogy ezeket a pályázatot minden évben kiírjuk, biztos vagyok abban, hogy változás legfeljebb a lehetőségek bővítése lehet. Idén mindenesetre vannak még olyan pályázatok, amelyek beadási határideje október 31-e. Ilyen például a fiatalok egyéni közlekedéséhez nyújtott támogatása, azaz a roller vagy bicikli vásárláshoz, illetve a jogosítvány megszerzéséhez nyújtott segítség. Hasonló a fiatalok művészeti és sport támogatásának illetve a fiatal tehetségek támogatására kiírt pályázatunk is. A beiskolázási települési támogatás egyszeri juttatás, amelyet még szeptemberben kérhet-

nek a rászorulóknak. Mindemellett én kedves gesztusnak tartom az iskolai, óvodai kezdőcsomagot, amelyet azok a gyerekek kapnak, akik az első évet kezdik az intézményben, és bár nem tartozik a közvetlen támogatásokhoz, de azért megemlíteném, az óvodáink, bölcsődéink felújításait, amelynek eredményeként rendkívül színvonalas környezetben kezdhették a tanévet a legkisebbek is.

Ha már támogatások és tanévkezdés, tekintünk vissza egy kicsit a nyárra is. Mi a legfontosabb, amit el kell mondanunk a nyári táborokról, napközis táborokról?

– Idén is remekül sikerültek. A napközis táborok 8 turnusában több mint 500 kerületi gyermek vett részt, az iskolák 2-2 turnusban fogadták a gyerekeket, a programok pedig messze felülmúlták a régi gyermekmegőrző táborok programjait. A kézműveskedés, a sport, a versenyek mellett idén is nagy sláger volt a rendőrség közlekedési oktatóprogramja, a mozdilután, de voltak, akik a trambulinparkba látogattak el, voltak, akik az Utazó Planetáriumot nézték meg. Mind a napközis táborok, mind az események ingyenesek voltak, a koordinálásért pedig külön köszönet illeti a Bischitz Johanna Humán Szolgáltató Központot. A balatonmáriai üdülő nyári tábori programjainak támogatására az önkormányzat külön pályázati keretet biztosít az iskolák számára. Így nagyon sok kisdíák nyaralhatott kedvezményesen a magyar tenger partján, örömmel, hogy a táborban köszönthetjük idén is a nálunk nyaraló horvát gyerekeket, és, hogy idén is közel 30 rászoruló gyermek üdülhetett itt pár napot a Család- és Gyermekjóléti Központunk szervezésében.

Sári Judit

TANÖSVÉNY ÉPÜL, KAZÁNT CSERÉLNEK, NAPVITORLÁVAL ÁRNYÉKOLNAK

Nagy felújítások a kicsik mosolyáért

Közel 200 millió forintot fordít az önkormányzat arra, hogy a kerületi kisgyermekek megszépült körülmények közé érkezenek vissza a nyári vakációról. A hétből hat erszébetvárosi óvoda megújult, illetve zajlanak a munkák. A szakemberek ígérik: az összeállításunkból hiányzó Brunsvík ovi kisebb felújítása is nemsokára elindulhat.

DOB ÓVODA Az intézményben véget ért a felújítás: 31 millió forintból linóleumra cserélték az előregedett parkettát az emeleten, az egész intézményt kifestették. A napokban rendbe teszik a pince irattárát is.

MAGONC ÓVODA Több mint 5 millió forintot költött a kerület a Magonc óvodára. Az udvarra játéktárolót telepítettek, megújult a kinti vizesblokk. A gyógypedagógiai szobába légkondicionálót szereltek. Még idén elkészül az öltöző dobogójának javítása, és az udvari hátsó lépcső rekonstrukciója. Október végére megszépül az ovi kertje, sőt, saját tanösvényük lesz. Jövő tavasszal pedig az árnyékolást már napvitorla teszi teljessé.

CSICSERGŐ ÓVODA Befejeződött a klímalepítés második üteme: a csoportszobákat, az étkezőt, a tornatermet és a logopédus szobáját szerelték fel légkondicionáló berendezésekkel,

melyek a hűvösebb őszi napokon gazdaságos fűtést tesznek lehetővé. Még szeptemberben megújul az udvari vizesblokk, és elkészül az árnyékolás is. A Csicsergő ovira szintén 5 millió forintos fejlesztés jutott. Tavasszal további klímákat kap az óvoda.

NEFELEJCS ÓVODA Összesen 12 darab hűtő-fűtő klímát szereltek fel az intézményben, az óvoda légkondicionálása csaknem 10 millió forintba került. További 30 millió forintból kicserélték a játszótér aszfaltját polikarbonát tetejé, új, emeleti tetőablakokat építettek be, és elkészült három motoros szellőzőablak is. A beázásokat is kijavították az önkormányzat szakemberei.

KÓPÉVÁR ÓVODA Erre az ovira is jutott közel 32 millió forint: a három új klíma már szolgálatban van, október 15-ig elkészülnek a kerítés és a kapu átépítésével, s megtörténik a kazáncsere.

BÓBITA ÓVODA Ebben az intézményben lesz majd a legnagyobb felújítás, jelenleg zajlik a közbeszerzés, de a tervek már elkészültek a 70 millió forintos csinosításról. Az egész udvart egy szintbe hozzák, bicikliút és új, árnyékos homokozó készül a kicsiknek, fészekhintát, játszóvárat kapnak a gyerekek. Cserélik a kinti csapokat, rendbe teszik a zöld környezetet, az udvari bejáratot.

Török Zsuzsa

KÉPVISELŐI PORTRÉ

Emberközelben

– Huhhh, az őskorban! Nagy sóhajjal, így felelt Devosa Gábor a 9. választókerület képviselője, amikor arról kérdeztük, mikor kezdte a szolgálatot Erzsébetvárosban. Az őskor pedig pontosan

1992-ben volt, amikor 20 évesen a BIT, a Baloldali Ifjúsági Társulás Wesselényi utcai irodájában kezdett szervezőként dolgozni. A kerület azóta is az élete része maradt, összesen végezte a Zsigmond Király Főiskolát művelődésszervező-kommunikáció szakon, majd a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, európai uniós szakértőnek tanult. Egy ciklus kivételével 1998 óta egyéni képviselő.

Vannak, akik az önkormányzati megbízatást belépőnek tartják az országos politikába, grádicsnak a magasba vezető úton, és némi ironikus éllel házmaster típusú képviselőnek tartják azokat, akik a pártpolitika fordulatai helyett a napi aprómunkában merülnek el. – Akkor én házmaster típus vagyok! – állítja Devosa határozottan. Szerinte ugyanis egy város haladási irányát nem a pártok központjainak jelszavai határozzák meg, hanem az, hogy mi történik az emberközelben: megoldódnak-e a társasházi gondok, a napi szociális nehézségek, tisztul-e, zöldül-e a város. 2002-ben a Fővárosi Közgyűlés tagja lett, majd válaszut nyílt előtte: folytatja-e az Országgyűlésben, vagy marad Erzsébetvárosban.

Itt maradt. Azóta társasházi közgyűlésekre jár, utcafórumot tart, maga hordja ki hírlével a postaládákba. Telefonszáma ott van körzete minden házának hirdetőtábláján, és lehet hívni reggel 8-tól este 8-ig. – Eltévedt, aki azt hiszi, hogy a nagy ügyek megoldása nem az egyéni gondokkal kezdődik – teszi hozzá. Mint mondja, a választókerületében legalább 300 lakóval tartja a folyamatos kapcsolatot. Büszke arra, hogy több rendelet és társasházi pályázattípus fűződik a nevéhez. Ő kezdeményezte, hogy a házak kaphassanak kerékpártároló állványokat és Erzsébetvárosban az ő programjában szerepelt először, hogy hozzanak létre kizárólagos lakossági parkolókat.

Álvítanak tartja az utóbbi hónapok ingatlanértékesítési purparléit. Vannak ugyanis évtizedek óta lepusztult épületek, elhagyott telkek, amelyek rendbehozatalára az önkormányzatnak belátható időn belül nem lesz pénze. Ezeket az esetek többségében kiadni sem lehet. Az ilyen ingatlanok eladása viszont nagyban segíthet az erszébetvárosiak életkörülményeinek javításában, ha árukat visszaforgatják az önkormányzat épületállományába. Erzsébetváros olyan kerület, ahol az épületek átlagos életkora meghaladja a 100 évet. Boldogabb országokban az ilyen épületek karbantartásába besegít az állam. Nálunk viszont a lakók csak magukra számíthatnának – ha az önkormányzat is cserbenhagyná őket.

B. J.

Elit iskolában – hátrányos helyzetből

A Wesselényi utca 17-ben található Milestone Intézetet 2010-ben alapították, s azóta 177 diákjukat vették fel a Cambridge-i és Oxfordi Egyetemekre. Kimagasló továbbtanulási eredményei miatt a Milestone-t a világ legjobb 20 oktatási intézményei közé sorolták. Az erzsébetvárosi tanintézet emeltszintű tehetséggondozó központ, 14 és 18 év közötti fiataloknak biztosít gimnázium melletti képzéseket.

Bár a Milestone fizetős magániskola, elkötelezett a társadalmi felzárkóztatás mellett. Diákjainak 25 százaléka részesül szociális alapon 10-70 százalékos támogatásban. És akadnak, akik halmozottan hátrányos helyzetűek vagy roma származásuk miatt teljes tandíjmentességet kapnak. Ők az úgynevezett Bridge-ösztöndíjasok, akik a nulladik évfolyamon készségfejlesztő, felzárkóztató, a társadalmi beilleszkedésüket támogató programokban vesznek részt. Fejleszthetik angol nyelvtudásukat is, ami azért is fontos, mert a Milestone Intézetben az oktatás angol nyelven folyik. Jelenleg 369 diák tanul itt, közülük 16 Bridge-ösztöndíjas. Egyiküket már fel is vették egy elit kínai magángimnáziumba, s onnan a top amerikai egyetemekre is jelentkezhet.

De a többi tizenéves „brideges diák” előtt is nyitva áll a világ bármelyik egyetemének kapuja. Közülük **Menyhért Attilával** és **Sipos Alexandrával** beszélgettünk. Alexandra harmadik éve van a Bridge-programban. A Petrik Lajos két tannyelvű technikumból jelentkezett ide, 18 éves. Édesanyjával él, és a családjuk nehéz anyagi körülményei miatt kapott tandíjmentességet. Hátrányos helyzetét azonban mégsem elsősorban az anyagi hiányokban éli meg, hanem a kulturális különbségekben.

„Otthon, a barátaim közt nem érzékeltem a kulturális hátrányt, de mikor ide kerültem, annál inkább – folytatja Alexandra – Nekem sokkal többet kellett tanulnom, sokkal több energiát kellett beletennem, hogy felzárkózhassam a többiekhez. Ez nagy stresszel járt, még akkor is, ha a tanáraimtól, a diáktársaktól rengeteg segítséget kaptam.”

Menyhért Attila is egy pesti középiskolából jött, ő roma származása miatt tanulhat ingyen a Milestone Intézetben. Két éve jár ide, és 19 évesen már szenior diáknak számít. Azt mondja, a származása miatt korábban gyakran érte diszkrimináció, sokféle előítéllettel kellett megküdenie: „A szüleim elváltak, három húgom van. Ám a szüleimnek mindig az volt a legfontosabb, hogy a gyerekeik ne szenvedjenek hiányt semmiben. Sokáig nem is érzékeltem, hogy anyagiilag nekünk rosszabb lenne. Édesapám tánc tánár volt, majd felvették az ELTE szociológia szakára, amit utolsó évben otthagyott, és cukrász lett. A családom mindent megtett azért, hogy mi tanulhassunk, kiskorom óta színházba, múzeumokba vittek minket, sokat

olvastunk. A vasárnapi családi összejöveteleken apám és nagyapám munkásruhában vitatkoztak komoly filozófiai és politikai kérdésekről.” Attila azonban úgy véli, nehezebb kiemelkedniük azoknak a fiataloknak, aki nem a többgenerációs értelmiségi családokból jönnek, és nincs mögöttük az a társadalmi tőke, ami az elit gimnáziumból érkezőket segíti.

Alexandra a Milestone Intézetben kapott lehetőséget arra, hogy felfedezze valódi érdeklő-

dési körét. Noha vegyipari, műszaki technikumból jött, igazából a szociológia, filozófia, a társadalomtudományok érdeklik. Ebben az irányban akar külföldön továbbtanulni. Lehetőleg nem távol Magyarországtól, a családjától. A megszerzett tudását azután itthon szeretné kamatoztatni. Olyan területen dolgozna, ahol a társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetéséért tehetne valamit. A hátrányos helyzet szerinte összetett gazdasági, szociális, kulturális probléma, amely az oktatási rendszertől az egészségügyön át a foglalkoztatásig mindent érint. A megoldás is csak össztársadalmi lehet.

Attila különleges helyzetben van a Milestone-ban, őt ugyanis már felvették Budapesten az ELTE jogi karára. Szeptemberben kezdi ott a tanulmányait. Ha el is megy külföldre tanulni, ő is mindenképp hazajön. Példaképe a nemrég elhunyt Setét Jenő, roma aktivista, aki családjuk barátja volt. Az ő nyomdokaiba szeretne lépni. „Régi szívügyem, hogy a romákat ért jogszétségek ellen küzdjek, mert önbizalmat ad nekik, ha egy roma védi meg őket a tárgyalóteremben, például iskolai szegregációs ügyekben, vagy ha emberi, alkotmányos jogaikban sértik meg őket.”

Attila és Alexandra a Bridge-ösztöndíj iskolai nagykövetei. Ám úgy vélik, nem a rászoruló sorstársaikat kell meggyőzni arról, hogy tanulni érdemes. „Tudják ezt a vidéki cigánysoron élő rokonaim is” – jegyzi meg Attila. Inkább abban kell segíteni őket, hogy a többgenerációs hátrányaikat leküzdjék.

Egy zenetanár Erzsébetváros jövőjéért

Az idei Pedagógusnapon Erzsébetváros jövőjéért díjjal tüntették ki azokat a kerületben dolgozó tanárokat, akik kimagasló szakmai tudásukkal a legtöbbet teszik a jövő generációjáért. A díjazottak egyike **Leszkovszki Albin zongoratanár, korrepetitor, 1991 óta tanít az erzsébetvárosi Molnár Antal Zeneiskolában. A tanár úrral még a szeptemberi iskolakezdés előtt beszélgettünk a zeneiskola Damjanich utcai épületében.**

Leszkovszki Albin halk szavú, szerény ember, szabadkozva köszöni a gratulációkat: „Megtisztelő számomra ez a díj, de én nem vagyok nagy tanáregyéniség. Elsősorban muzsikusként tartom magamat. Az iskola vonószekerekét vezetem, a növendékeimre is úgy tekintek, mint zenész társakra.”

Albin tanár úr az elmúlt harminckét évben zenészgenerációkat nevelt fel. Több ezer tanít-

ványa volt, persze azokra is büszke, akik más hivatást választottak, de az élet minden területén megállták a helyüket. És ebben a zenetanulás is segítette őket. „A zene pozitívan hat az egész személyiségre – folytatja – mind a két agyféltekét megmozgatja, fejleszti a gondolkodást, a memóriát, a koncentrációs készséget. A közös zenélés megtanít az érzelmek kifejezésére, együttműködni, odafigyelni egymásra.”

S hogy mit adott Albin tanár úrnak a zene? Úgy érzi, szinte mindent, amiért élni érdemes. Sárobgárdon született, édesapja az ottani gimnáziumban tanított magyart és történelmet. Rajongtak érte a tanítványai. S noha a szülők nem zenéltek, a kultúra és művészetek szeretetét tőlük örökölte a fiúk. Albin zenei általános iskolába járt, énekelt, mellette zongorázni tanult, s kiskorától a zene bűvöletében élt. Zongoraművésznek készült, felvették a pécsi zene-művészeti szakközépiskolába, majd Pécsen zongoratanári diplomát szerzett 1991-ben. Budapestre költözött, s pályakezdő tanárként a Molnár Antal Zeneiskolában helyezkedett el. Szeretett volna tovább tanulni, s leginkább a zeneszerzés vonzotta. Már felnőtt fejjel iratkozott be a Bartók konzervatóriumba, két év után pedig felvették a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemre, ahol 2004-ben diplomázott zeneszerzőként. S bár legszívesebben minden idejében komponált volna, a megélhetésre is gondolnia kellett. A fiatalember ugyanis közben megnősült, négy lánygyermek született. Hogy népes családját eltartsa, a tanítás mellett pluszmunkákat kellett vállalnia. Így szegődött el korrepetitornak a Fővárosi Operettszínházba, az ottani zenekarban zongorázott, szintetizátoron is játszott. Majd meghívták a Madách Színházba, ahol rengeteg musicalban, operettben közreműködött, karmesterként is. Sőt, még gyermek musicalban, a Vukban is zongorázott, vezényelt.

Leszkovszki Albin szerint a komolyzenészek sok mindent tanulhatnak a színházi kollégáiktól, például azt, hogyan lehet a közönségre hatni. Átadni nekik a zene üzenetét.

Albin hívó ember, és zenei sokoldalúságát templomi muzsikusként is hasznosítja. A Budai

Fotó: Budai Református Egyházközség

Református Gyülekezet tagja. Autodidaktaként megtanult orgonálni, és az istentiszteleteken rendszeresen orgonál. Zeneszerzőként is leginkább a szakrális dallamok érdeklik. S hogy mit is gondol muzsikusként, pedagógusként a legfőbb küldetésének? A tanár kerüli a patetikus választ. „Én a kicsi jóban hiszek. Számomra az a siker, ha egy kicsi jót hozzá tudok tenni a tanítványaim tehetségéhez, vagy orgonistaként egy kicsivel hozzájárulhatok az istentisztelet szépségéhez.”

Egykori tanítványai is gyakran visszajárnak erzsébetvárosi iskolájukba. Beülnek a diákok zenekarába, próbálnak velük. Akadnak, akik levélben köszönik meg Leszkovszki Albinnak a sok-sok törődést, és a zene életre szóló szeretetét. A tanár úr négy lánya is felnőtt, mindannyian tanultak zenélni, de hivatásos egyikük sem lett. Édesapjuk nem bánkódik emiatt, hiszen a lényeg, a zene öröme nekik is továbbadta.

Díjakat szerzett zeneszerzőként is. 2020-ban, a MÜPA 15. éves jubileuma alkalmából meghirdetett zeneműpályázaton, szimfonikus szerzeményeit jutalmazta a zsűri. Leszkovszki Albin gyakran álmodik különleges muzsikákról, orgonaszólókról. Talán egy nap majd ezekből is művek születnek, és felcsendülnek templomokban, hangversenytermekben.

Rekviem a KockaCsokiért

Lehet, hogy csak statisztikai mutatószámról van szó. Ahogy a KSH jelezte: néhány hónap alatt jelentős mértékben csökkent a hazai vállalkozások száma. Néhány hónap alatt ötezerrel kevesebb vállalkozás alakult, mint ahány megszűnt. Önmagában, gondoltuk, ez még érthető is. Csak amikor a húszas busz eldöcög a Dózsa György út 32. előtt, s látjuk az üres kirakatablakot, rádöbbenünk, ez több, mint viszonyszám. Érzékelhető tartalmi veszteség. Ha már a KockaCsoki is megszűnik... a világban nem működik valami normálisan.

Meglehet, helytelen, hogy írunk róluk, mivel maga a főnök, az alapító, Dénes Ákos, mikor hívjuk, szomorkásan közli: hagyjuk őt békén, nem akar erről beszélni, elengedte, más tervei vannak. De a következő napon a fogyatékkal élő művészi nevelésével foglalkozó Múzeum foglalkozásán az egyik kislány aggódva mondja, autizmusban érintett párja a KockaCsokiban dolgozott, és állás nélkül maradt... Az AOSZ (Autisták Országos Szövetsége) honlapján egy másik csokimunkás anyukájának érdeklődésétől fűtött bejegyzésébe botlunk. Ez így már több, mint a kiváló alapító privát szomorúsága. A hazai civil szféra szégyenletes kálváriájának újabb állomása. A KockaCsoki ügye jelkép, alakulásában, bukásában. „Csokival az autistákért” címmel kollégánknak, Sándor Zsuzsa két évvel ezelőtt írt róluk, optimista hangütéssel. A cím akár megfordítva is helyes lett volna: „autisták a csokiért”. Mert a KockaCsoki célja nem az volt, hogy megmutassák, „még az autizmussal élők is” képesek csokit gyártani. A vállalkozás működése velük és önmagában is sikeres volt. Csokoládéik minden mérce szerint kiválóak és esztétikusak voltak. Ezekben (és még egy sor dologban) az autizmussal élők nagyszerűek, nálunk, „nem autistáknál” jóval tehetségesebbek. De a tehetség úgy látszik, önmagában nem elég.

A KockaCsoki ötlete személyes indítatásból fogant. A két gyerek közül a nagyobbánál, Tominál fejlődési zavart állapítottak meg az orvosok. „Hidegzuhanyként érte a szülőket, de mindent elkövettek, hogy a gyerek teljes és örömteli életet éljen.” Ehhez legfőképp tanulás, szakma és munkahely kell. Az apának volt egy hobbi, szeretett süteményeket sütni, munkája mellett

elvégezte a cukrászképzőt, a csokikészítés fortélyait belga szakemberektől leste el. Az autizmussal élők, bár szinte semmiben sem hasonlítanak egymásra, minden tünetcsoport más és más, imádják (vagy jól tűrik?) az egymást követő, egymásra épülő, kiszámítható tevékenységi formákat. Ez nyilván pontatlan megközelítés, a dolog ennél is bonyolultabb, de a végeredmény a fon-

tos: a KockaCsoki munkatársai elsőrangú csokit gyártottak. A vállalkozást Dénes Ákos és felesége 2014-ben indította Budán, s amikor kávézóval bővültek, átköltöztek Erzsébetvárosba. A KockaCsoki több volt, mint jól szervezett, kifinomult manufaktúra. Az „üzleten túl” küldetésük volt. Autizmussal élő munkavállalókat foglalkoztattak, rendes fizetésért, de közben nyári táborokat tartottak autizmussal élő fiataloknak, ahol szakemberek önálló életvitelre tanították őket. Online álláskeresésre felkészítő tananyagot dolgoztak ki. Erre az EMMI és NSZI pályázatai adtak lehetőséget. Sándor Zsuzsa cikkéből tudjuk: több tucat munkahellyel álltak kapcsolatban. Bankokkal, informatikai cégekkel, színházzal, fotóstúdióval, kertészettel, állatorvosi rendelővel.

Az AOSZ honlapján írják: „sok társunknak, akiknek máshol nem volt helyük, a KockaCsoki volt a HELY.” Hely, ahol elfogadták őket. Kapaszkodó egy független, bátor, autonóm világba. „A KockaCsoki nemcsak autizmusbarát munkahely volt (...), olyan foglalkozásokat kínált, amelyek megismertették a nem dolgozó fiatalokat a munka világával,” - írja az anyuka. „Mert fontos, hogy az ember ne féljen, bátran be tudja kapcsolni az indukciós főzőlapot, meg merje fogni a kést. Határozottan mérje ki az alapanyagot.”

A KockaCsoki végleg bezárt. A részleteket nem ismerjük. Nyilvánvaló, hogy nagy a pénztelenség. És ha kevesen kell egyre többeknek osztaniuk, ugyan kiket hagynak ki legelőször? A kísérlet mégsem volt hiábavaló. Hiszünk benne, lesznek utódaik egy szabadabb, autonóm világban.

Buják Attila

NYOLC FOTÓS A K6 GALÉRIÁBAN

Ilyen Budapest most

Budapest most címmel nyolc kisképzős, fiatal alkotó fotóiból nyílt kiállítás a K6 Projekt Galériában, a Klauzál tér 6-ban. A diákok a főváros 150. születésnapjára készítettek képeket: megmutatva, hogy ők milyennek látják Budapestet. A telt házas megnyitón Niedermüller Péter polgármester elmondta, mennyire örül, hogy ilyen sokan kíváncsiak a kortárs művészetre, majd így fogalmazott: „Tetszenek ezek a képek, mert meg lehet érteni rajtuk keresztül, hogy egy város nem utcákból, terekből, épületekből áll, hanem érzésekből, élményekből, hangulatokból. S valójában mi ezeken keresztül éljük meg a várost.”

„Ennek a galériának az az elsődleges funkciója, hogy olyan művészeknek adjon terepet, akik nem biztos, hogy máshol találnak maguknak. A K6 egy kísérletező műhely, ahol az alkotó kipróbálhatja magát” – e gondolatokkal köszöntötte a vendégeket és az alkotókat a polgármester.

Dévényi Alíz, Fauszt Anna, Gál Teodóra, Horváth Júlia (+), Nagy Benedek, Nagy Myra, Pacsay Benjámin, Szilágyi Zsombor, a Képző- és Iparművészeti Szakgimnázium végzősei lesznek szeptembertől. Diákok, szaktársak, nyakukban a fényképezőgéppel járják a várost, nem telefonnal fotóznak, hanem analóg és digitális

kamerákkal. Fiatal, progresszív tehetségek, akik reflektálnak a jelenre, a mai Budapestre.

Első kiállításuk helyzetjelentés, aktuális benyomások sokasága.

A látvány egyszerre csodálatos és rémisztő, felkavaró és megsemmisítő. És sokat hozzáad a kollektív egész képéhez – Budapestről.

A fotókról szinte lejönnek azok a szagok, illatok, hangok, zajok és zörejek, melyek csak erre a városra jellemzőek, melyek most is mindennapjaink részei itt, a magyar fővárosban. Erről már Kéri Gáspár fotográfus beszélt, aki a szakma képviselőjeként nyitotta meg a tárlatot.

Az utolsó tanévüket kezdő kisképzős fotósok „a fotográfia objektív képalkotó lehetőségeit felhasználva hoztak létre, hol szubjektív, dokumentarista anyagokat, hol pedig a képzőművészet határterületeit keresgélő sorozatokat. Munkáikban ott az egyéni útkeresés, a saját hang és forma, mint önálló véleményalkotás.”

S a képek között feltűnnek szeretettel megörökített kerületi témák is.

„Furcsa érzés fogott el, mikor láttam az Erzsébetvárosban készült képeket. Azt közvetítik, hogy még egy ilyen kemény, problémás kerületben is emberi életet lehet élni. A képek elmondják nekem, hogy ezt a várost – bármennyire különös – nagyon szeretjük, mert ez az otthonunk” – zárta gondolatait Niedermüller Péter.

Török Zsuzsa

Erzsébetváros új irodalmi ösztöndíjasai

Negyedik alkalommal hirdették meg az Erzsébetvárosi Irodalmi Ösztöndíjat. A szakmai zsűri döntése alapján a fél éves, havi nettó 160 ezer forintos ösztöndíjat idén is öt kortárs szerző kaphatta meg. Őket mutatjuk be összeállításunkban.

Sándor Zsuzsa

ÁFRA JÁNOS költő, szerkesztő, jelenleg Debrecenben él, az *Alföld* című folyóirat szerkesztője.

Szerinte az *Erzsébetvárosi Irodalmi Ösztöndíjnak* komoly szakmai presztízse van, ami köszönhető annak is, hogy bár ez egy önkormányzati díj, az egész országból, sőt, Kárpát-medencéből is pályázhatnak rá. „Ma, amikor az állami ösztöndíjak kiosztása meglehetősen problematikus, még fontosabb egy ilyen független díj, amelynek az odaítéléséről szakmailag hiteles kuratórium dönt, átlátható szempontok alapján. Kitűnő kortárs alkotók nyerték már el ezt a támogatást, nagyon jó érzés ehhez a körhöz tartozni.” – mondja Áfra János.

Készülő lírai kötete gyásmunka eredménye. A szerző öt éve veszítette el az édesanyját,

s nem csak az ő hiányával kellett szembenéznie, hanem azzal is, hogy egyetlen élő felme-

nője sem maradt. Nincs már senki, akitől a családi múltból kérdezhetne. „Sokat álmodom édesanyjáról, verseket írok hozzá. Emellett kutatni kezdtem az ókori, például egyiptomi és a maya kultúrköröket, a különböző anyaisten-nőkhöz szóló himnuszokat. Új kötetemben a himnikus költészet ősi hagyományait próbálom megújítani.”

Áfra annak idején a debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola festő szakát végezte, s noha ezután az irodalom felé fordult, a sokműfajúság ma is jellemzi. Ezért is örül annak, hogy a kerületi összművészeti rendezvényeken is részt vehet majd, ahol az ösztöndíjas szerzők alkotásaihoz festőművészek, zenészek, színészek is kapcsolódnak.

ERDŐS VIRÁG József Attila-díjas költő, *Eltérő Tartalom* munkacímmel készülő verseskötetét támogatta a szakmai zsűri.

Miben segíti önt ez az ösztöndíj? A kortárs irodalom jelenlegi támogatási rendszerében mi a jelentősége egy ilyen önkormányzati díjnak?

– Pillanatnyilag az Erzsébetvárosi az egyetlen olyan hazai irodalmi ösztöndíj, amelyre az én korosztályom nyugodt szívvel, és bármiféle

politikai elköteleződés nélkül pályázhat, úgy-hogy ilyen értelemben mindenképp kivételes jelentősége van. Az irodalom minden ellenkező híreszteléssel szemben: társas műfaj. Ha nem érzékelisz a munkád iránt valamiféle közösségi várákozást, „társadalmi megrendelést”, akkor alapjaiban bizonytalanodsz el. Márpedig ha naponta kell a saját hajadnál fogva kirárgatnod magadat a feleslegesség érzésének mocsarából, akkor ez előbb-utóbb minden alkotói energiádat felemészti. Bennem ilyen értelemben most – a kiadóm töretlen, és számomra sokat jelentő támogatása mellett – egyedül ez az ösztöndíj tartja a lelket.

Azt nyilatkozta, új verseskötetében „kapcsolódni fog az aktualitásokhoz.” Közéleti aktualitásokra gondol?

– Nem csak. Az előző, *Könnyei* című verseskötetem 2022. január végén jelent meg. Egy hónapról rá kitért a háború, és világossá vált,

hogy az a brutális krízis-sorozat, amelynek jegyében az elmúlt éveket végigéltük, még simán fokozható a végtelenségig. Az életünk tervezhetősége mára gyakorlatilag megszűnt, az egyetlen dolog, ami biztos, hogy mindaz a szörnyűség, amire ma még szavaink sincsenek, jó eséllyel be fog következni. Ilyesféle megfontolásból a mostani verseskötetem zárólagos sorvezetőjévé magát a múlt időt tettem meg. A szövegek a keletkezés időrendjében követik egymást, én pedig próbálok maximális nyitottsággal rácsatlakozni az aktuális történésekre, a társadalmi-közéleti fejleményekre és a magánéleti eseményekre egyaránt. Azt remélem, hogy a jelen ilyen értelemben vett szoros „lekövetése” révén marad valamilyen értékelhető nyoma annak, ahogyan ezekben az „utolsó időkben” magunkról gondolkodtunk. És mivel édesanyám a Klauzál tér sarkán lakik, lehet, hogy a könyvben valamilyen formában az ő alakja is fel fog bukkanni.

olykor elragadtatott, indulatos gondolatmenetek. Ugyanakkor közvetlen, humoros írások is.

mindazok az írók és költők, akik ezekben az épületekben laktak, alkottak – nem egy közülük a kerület szülötte, például Karinthy Frigyes és Örkény István. Ebből a szempontból különösen kedves számomra a Damjanich utca.

Ösztöndíjas időszakomra azt vállaltam, hogy ciklusnyi, esszéisztikus hangvételű verset írok Petőfi Sándor és Szendrey Júlia életének hetedik kerületi helyszíneiről, eseményeiről. Petőfi születésének kétszázadik évfordulója remek apropó ehhez. A Dohány utcától a mai Rákóczi úton át az Akácfa utcáig több helyszínen szorosan kötődik Sándor és Júlia életrajzához. Verseim, vagy ha úgy tetszik, verstanulmányaim történeti tényekből indulnak ki, a szereplők jellemét hűen felidézik, ám bizonyos mértékig fantáziájátékok is lesznek – hiszen a költészet mindig a valóság és a fikció keveréke. Még magam sem tudom, főhőseim miféle kalandokba fognak keveredni Erzsébetvárosban.

FENYVESI ORSOLYA költő, író, műfordító *Kis mondandók* című verseskötetén dolgozik.

Az ösztöndíj hogyan járul hozzá az alkotómunkájához?

Ez számomra elsősorban szakmai elismerés, afféle külső felhatalmazás, a belső indíttatás mellett, hogy folytathassam az írást. Másodszorban szuper lehetőségeket biztosít: fellépéseket, együttműködéseket, így inspirációt és nyilvánosságot egyszerre. Az anyagi támogatás pedig a lelkemet könnyíti.

„Főállású” költő, vagy mi mindennel foglalkozik még?

Úgy képezem, a költőség inkább életmód, szemléletforma, áthatja, sőt, alapvetően meghatározza a mindennapjaimat. Főállásban a Babilon Kiadó szerkesztője, fordítója vagyok,

illetve kapcsolattartó a külföldi kiadókkal. Olykor megtalálnak műfordítói feladatokat is. És van egy öt és fél éves fantasztikus lányom, vele foglalkozom még sokat.

Elsősorban költőként ismerjük, ám most kispróza-kötete készül. Mi a műfajváltás oka?

A legutóbbi verseskötetem, a *Mindig* kezdetben után azt vettem észre, hogy motyogok, monologizálok, nagyon mondanám. Ekkor kezdtem el írni azokat a lírai kisprózákat, amelyekkel az ösztöndíjat is elnyertem. Ezek a *Kis mondandók* munkacímen futó darabok a tudatos és tudattalan határvidékén kóborolva született kismonológok, nehezen megfogható érzelmi, lelki folyamatok kimondására tett kísérletek. Sodró,

ZSILLE GÁBOR, József Attila-díjas költő, műfordító, a hetedik kerületben él. Petőfi Sándorral és Szendrey Júliával kapcsolatos versciklusát is kiemelte a zsűri.

A szerző így ír erről lapunknak: Születésem percétől szorosan kötődöm Erzsébetvároshoz, hiszen 1972-ben a Péterfy Sándor Utcai Kórházban jöttem világra, és tizenkét éves koromig a Thököly út 17-ben laktam. Az

első hat osztályt a Hernád utca 3. szám alatti iskolában végeztem, hétvégente az otthonunk mögötti Százház utcai grundon fociztam. Kedves emlékem az egykori Garay téri piac, valamint a cukrászdák. A gyermekkor diszkrét bájához tartozott, hogy négyemeletes, gangos lakóházunkban havonta egy-két alkalommal elterjedt a hír: a piacra banán érkezett – olyankor anyám kézen fogott, és rohantunk sorban állni.

Tanulmányaim után, huszonhat évesen visszaköltöztem a kerületbe, a Városliget felé eső szélére, és jelenleg is itt lakom. Összesen harminchét éve vagyok Erzsébetvárosi. Ha nekem szegeznek a kérdést, irodalmi szerzőként miért kötődöm ehhez a mikrovilághoz, elsőként az a fogalom jut eszembe: bérház. S nyomában

ANDRÁS LÁSZLÓ író, költő első regénye, az *Egy medvekutató feljegyzései* 2010-ben jelent meg. A kerületi ösztöndíjra egy prózakötet és egy verseskötet tervével jelentkezett. Utóbbiból közlünk néhány verset

Fotó: www.kortarsonline.hu, András Luca

A terápia

Azt álmodtam, hogy kőből volt a világ.

Arra ébredtem, hogy csak én vagyok kőből.

A város fölött

Ültünk, meglelt férfiak, bár kinek-kinek még apja, anyja – de már nem úgy, már nem szívében –, négy meglelt férfi délutáni, alkonyi, végül esti fényben. Beszélnek valami régiről, őrzik még a talált tárgyat, bár tudják, hogy lassan visszakerik.

Héraelész

Hajdan Héraelész volt a hősünk, ki megtett mindent is helyettünk, sisakban átgázolt a Sztűxön, felhozta Kerberoszt a felvilágba, felfedezte a sisakvirágot, nem félt semmitől, amitől félünk; a Herakleón ír vas-vágta sebre, a Hűöszküamoszt is ő nevezte el, mely tébolyt hoz az emberre, a tündérrózsát is ő nevezte a nimfáról, aki meghalt érte, és bosszút állt, mert félteértett valamit, és a násznépet lemészárolta egyetlen vassal, hirtelen változó hangulattal, – mi ki sem megyünk már a ligetbe, nem ismerjük a fák neveit se –, aki helyettünk is bírta erővel, és elviselte, hogy sose nő fel.

Barbárok

Amikor Héraelész Galliába látogatott, véget vetett az oda-valósiak barbár szokásának, mely szerint az idegeneket megölték, s ezt úgy érte el, hogy végzett a helybeliekkel.

A séta

Én szívesebben ültem volna a tenger fölötti teraszon, de te sétálni akartál. Mondanod kell valamit – kezdted, és jó két órán át gyalogoltunk. Végig a parti homokban, majd fel a dombra, az olajfaliget mentén s úgy visszafelé, hogy a végén oda jussunk honnan elindultunk, nem azok már, kik elindultak.

Pénélopé

„Nem kértem, hogy utánam gyere.” Ez a mondat indította útra minden napomat húsz hosszú éven át. Mégis ott voltam minden álmomban, ahogy te is ott voltál minden álmomban. Haza kellett jönnöd, hogy végleg elveszítsük egymást.

Szapphó

Lennék bár istennője a harmatnak, amíg föl nem szárad, csak ne halandó.

33 ÉVE A RUMBACH UTCÁBAN

RS9: Színház utolsó vérig

Erzsébetvárosban 1990-ben nyitotta meg független, alternatív műhelyét – az Astoria Színházi Közművelődési Egyesület égisze alatt – Lábán Katalin és Dobay Dezső, a Rumbach Sebestyén utca 9-ben. Az RS9 Színház hozzászokott a nehézségekhez, ám most úgy érzik, soha nem látott időszak elé néznek: az új pályázati rendszerben annyira kevés támogatáshoz jutnak, hogy veszélybe került a létük.

SZÍNHÁZ A RUMBACHBAN

Az RS9 Gombrowicz Operetkájával debütált 33 éve, az előadás hangos siker lett itthon és külföldön. A kulturális intézményt alapításától kezdve számon tartották a nemzetközi deszkakon: játszottak Lengyelországban, Skóciában, Romániában, Svédországban, sőt, az Egyesült Államokban is felléptek.

Tíz éve másik játszóhelyet nyitottak az út túloldalán, a Rumbach 10-ben, duplájára növelve előadásszámukat. Leginkább kortárs alkotók műveit adják elő.

Az RS9 nevéhez fűződik a Vallai Péter színművész emlékére szervezett fesztivál és az RS9 OFF Független Színházi Fesztivál. Csapatuk foglalkozik színházi neveléssel, rendeznek felolvasóesteket, beszélgetés-sorozatokat, filmklubokat.

Saját előadásaik mellett helyet adnak más társulatok művészi produkcióinak: itt talált ott-

honra többekkel együtt a Másik Produkció, az Anyaszínház, a Budapesti Anarchista Színház, az E-Mancik Színházi Manufaktúra, a Junion Színház társulata.

A LEGJOBBAKAT REMÉLIK

Az RS9 igazgatója Lábán Katalin és helyettese Csáki Rita érdeklődésünkre elmondta, hogy egyesületük pályázati pénzekből és forgalmazási bevételekből működik. Évente általában tíz premiert tartanak, ebből öt saját, öt pedig befogadott társulat bemutatója. Tavaly összesen 282 alkalommal gördült fel az RS9 játszóhelyein a függöny, az átlag nézőszám előadásonként 40-60 fő, ami telt házas programot jelent.

„Minden évben közel hasonló mutatókkal rendelkezünk, hála az idelátogató lelkes közönségnek, az eddigi állami támogatásnak, kollégáink színház iránti elkötelezettségének. Sajnos idén a megnyírbált költségvetésünknek

köszönhetően csak elérendő cél marad ez az előadásszám. Felére csökkent az államtól kapott támogatásunk” – fogalmaz elkeseredetten Csáki Rita.

Az RS9 minden évben pályázik a minisztérium mellett az NKA forrásaira. Örültek eddig a legkisebb összegnek is, azt érezték, megbecsülik a munkájukat.

„A független színházak eddig is főleg a kreativitásukra, tehetségükre támaszkodtak, mert a nagy, közsínházakhoz képest alig pénzekből is magas szinten hoztak létre elgondolkodtató előadásokat. Mindig alázattal fogadtuk, ha úgy ítélték, kevesebből is megtehető ez az érték. Sajnos évről-évre egyre csökkent a pályázható keret, míg idén a nyár eleji pályázatok győztes-listáján színházunk neve mellé „0 Ft” került. Arculcsapás, kilátástalanság, érthetlenség: úgy döntöttek az arra felkentek, hogy a mi színházunk már nem érde-

mes a működés” – teszi hozzá Lábán Katalin. Most még fogalmuk sincs, hogy élnek túl. Lépkednek egyről a kettőre. Közel 50 színészért, több mint 30 színházi társulatért tartoznak felelősséggel és a törzsközönségük szintén számít rájuk.

A kerületi önkormányzattal jó viszonyt ápolnak. Jelenleg a szerződés megkötésénél tart egy 4 millió forintos nagyságrendű, a túlélésüket segítő pályázati csomag.

Számításaik szerint, még közel tízszer ennyire lenne szükségük. „Most csak egyet tudunk: csináljuk, amíg bírjuk, amíg hagyják, s talán azon túl is. Utolsó vérünkig” – mondják, hozzátéve:

„Reméljük a legjobbakat!”

A KÉT JÓBARÁT SZÍNHÁZA

Ez egy Másik produkció!

A Másik Produkció független társulat, befogadó színházuk jelenleg az RS9, ahol öt előadásuk szerepel műsoron. Gulyás Hermann Sándor és Jászberényi Gábor csapata folyamatosan telt ház előtt játszik a Rumbach utcai tétrum Vallai kertjében. Törzsközönségük már van, hamarosan saját játszóhelyük is lesz, de az RS9 mindig a másik otthonuk marad. A Másik Produkció előadásában mi Az óceánjárót láttuk.

Gulyás Hermann Sándor és Jászberényi Gábor a közsínházi munkát áldozták fel az önálló útért cserébe, s nem bánják, hogy így döntöttek. Hat éve hozták létre a Másik Kulturális Egyesületet, azóta színházcsinálónak vallják magukat, akik játszanak is, s ez a hab a tortán.

TORNATORE FILMJE TETTE ISMERTTÉ A ZONGORISTA LEGENDÁJÁT

A filmrendező és Jászberényi Gábor is Baricco: *Novecento* című írása alapján készítette el saját adaptációját. A történet szerint Max Tooney, egykori jazz trombitás mindenáron fel akar jutni a Virginian nevű óceánjáróra, de útját állja egy fiatal katona. A háborúból hazatért zenész mindent elkövet, hogy a hajóra léphessen, ezért elmeséli a történetét. A tit-

kokkal teli, elképesztő meséből kirajzolódik a huszadik század viharvert, ám reménytelen izása, a jazz megszületése. Közben megismerjük a titokzatos zongoristát, aki az óceánjárón született.

Varázslatos, felnőtt mesére számíthat a néző, ha beül a Vallai kertbe, megnézni, ahogy két színész kelt életre minden szerepet. A térben egy épített, különleges zongora áll, ami hasonlóan a színészekhez folyton alakul, hol hangszerként működik, hol fedélzetként, nyitják, csukják, pörgetik végig 120 percen keresztül. Költői eszközökkel dolgoznak, az előadás beszippantja a nézőt. Az óceánjárón utazunk mindannyian, részei leszünk a csodának, tanúja egy barátságának, mely soha el nem múlik, összeköt két embert, akik fogják egymás kezét, és sosem engedik el a másikat. A mese egyben belső utazás is a világ, az élet dolgiban, s ez az utazás kikapcsol, lecsendesít, elgondolkodtat.

A BARÁTSÁGBÓL SZÍNHÁZ SZÜLETETT

Gulyás Hermann Sándor és Jászberényi Gábor saját, két évtizedes barátsága is láthatóvá válik, ők ketten viszik a hátukon az Óceánjárót. Ők álmodták meg, s rakták össze az egyetlen díszletet, a forgó zongorát, Szász Antal segítségével, aki egyébként a technikáért, a fényért is felel.

A Másik Produkció szintén két jó barát története, akik eldöntötték, hogy minden este

Az óceánjárón kívül a *Kövek*, a *Stílgyak*, az *Egy perccel tovább* és a *Varjúkirály* előadásokat nézheti meg Erzsébetvárosban, aki a Másik Produkcióra kíváncsi. A *Kövek* szeptember 15-én, a *Stílgyak* szeptember 29-én, az *Óceánjáró* pedig legközelebb szeptember 30-án látható az RS9 Vallai Kertben. Mindhárom előadás kezdési időpontja: 19:00 óra.

lefutják a Marathont: délután próbálnak, aztán díszletet építenek, majd eljátsszák a darabot, közönségtalálkozót tartanak, végül díszletet bontanak.

A közönségtalálkozóknak hagyománya van náluk, hisz mindig saját bőrüket viszik a vásárra, fontosak a nézői visszajelzések. „Szerintem csodálatos előadás, én már tízszer láttam és mindig más” – mondja Tamás, aki először tévedésből tévedt ide, de itt ragadt, s a csapat törzsközönségét erősíti. Most hozott is egy üveg rumot a „tengerészeknek”, akik poharat kerítenek, körbekerítik a vendégeket. A két színész tényleg mindenek. Az egyesület dolgait szintén ők viszik, egyre jobban beletanulnak a háttérmunkákba, s tényleg az a hab a tortán, ha végre játszanak is. Színházcsinálónak vall-

ják magukat, akik mögött nincs marketing-gépezet, cserébe szabadon alkothatnak, s hírük szájról-szájra jár.

ERŐS ÍZLÉST KÉPVISELÜNK, AMIT NEM ERŐLTETÜNK

„Gáborral mindketten sokat dolgoztunk közsínházakban, jó szerepeket kaptunk, de szép lassan kialakult bennünk, hogy ez nem a mi utunk. Szociálisan érzékeny színházat álmodtunk meg, ahol nem véleménynyilvánítást kap a közönség, hanem előadást, politikamentesen. Erős ízlést képviselünk, amit nem erőltetünk, azokhoz szólunk, akik ezt szeretik. Aki eljön hozzánk előadást nézni, az biztos, hogy nyitott személyiség és ki akar szakadni a hétköznapiakból.” (Gulyás Hermann Sándor)

Török Zsuzsa

Művészet, szakmaiság, szolidaritás

Szeptember 23-án rendezi Erzsébetváros Önkormányzata az ötödik CIVIL KORZÓT a Madách téren.

A résztvevők zöme régi, kedves ismerősünk. Ezúttal is lesznek majd sátrak, a színpadi fellépések sora is be van osztva a tizenegy fellépő között. A résztvevők között az önkormányzat intézményei is megtalálhatók. A legodaadóbb civilek listáját a **Vakok és Gyengénlátók** sátrával kezdjük. Ők most is az elsők között jelentkeztek. Képviselőjük, **Jánosi Veronika** tájékoztatása szerint a korábbiakhoz hasonlóan szemléletformáló előadással készülnek. Bemutatják a Braille írást, bekötött szemmel próbáltatják el velünk a közlekedés fortélyait, és elkíséri őket hű társuk, egy egyszerű vakvezető labrador.

A **Bihari Táncegyüttes** egyetlen Korzót sem hagyott ki. A több mint kétszáz tagú táncegyüttes évtizedek óta az Akácfa utcában próbál. A szokásos színpadi fellépés mellett Bihariéknak önálló sátruk is lesz. A Civil Korzókra általában a fiatal táncosok lépnek fel. A Dívák fellépése mindenhol nagy siker. Húsz éve működő háromtagú együttesről van szó. **Détár Enikő, Fésűs Nelli és Ladinek Judit** a hetvenes-nyolcvanas-kilencvenes évek diszkó retróit fogja előadni.

Különleges produkció lesz egy szabad szellemű zenekar bemutatkozása. A Gólem Központban működő **Apertúra társulat** alapított egy zenekart „Ricsimicsinájjuk” néven. Az eldöntendő legfontosabb kérdés az együttes nevéből ered. Hogy kicsinájjuk. Mit játszunk? Mert eljátsza-

nak Ricsiék bármit, amihez kedvük van, olykor akusztikusan, olykor máshogy, „de a lényeg, hogy mindenképpen rokendrol legyen.”

A **Sabbathsong Klezmer Band** kötött zenéi formákat követ. Amikor hívjuk őket, fennállásuk huszonötödik évfordulójának ünnepi koncertjére készülnek a Dohány utcai zsinagógában. A jelige „több mint klezmer 25.” A Civil Korzót semmiképp sem hagynák ki. Kiváló zenészeik ott lesznek. Ennél is kötöttebb műfaj a **Molnár Antal Zeneiskola diákjainak** fúvószenéje. **Konkoly Thege Réka** intézményvezető asszony kitűnő, fiatalok által játszott térzenét ígér.

Hogy a tárgyi világba érjünk, a VII. kerület büszkeségét, az ötvösművészet képviselőit is érdemes meglátogatni. Az interneten az „ötvösök listája, VII. kerület” nevű portálon kapásból nyolc arcot találunk. A szakma nagy örege, a hagyományos ötvösség szerszámainak kiállítását létrehozó **Zoltán Tamás** sajnos gyengélkedik, de kollégái jelen lesznek. A **Nemesfémművészek Egyesülete** nevében **Borbély Zoltán** mondja: az ötvösség Erzsébetváros egyik védjegye, ezt próbálják a Korzón bemutatni. A szakma teljességét a bonyolult technika miatt nem lehet a helyszínen bemutatni, de az archív felvételek önmagukért beszélnek.

A Korzó érdekessége lesz az **Artemisszió Alapítvány** megjelenése. Az alapítvány interkulturális konfliktusok kezelését, feloldását tűzte célul. Hátrányos helyzetű csoportok képzésével is foglalkoznak. A lakhatás, a munkahelykeresés problémáit próbálják orvosolni. És persze ott lesznek az önkormányzat intézményei. A **Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ** egészségügyi programokat szervez. Szűréseken vehetnek részt a VII. kerület lakói. (Prosztatata ellenanyag vizsgálat, vérrögképződés, gyulladásos góc, testzsír, vérnyomás, vércukormérés.) **Farkas Tündétől**, a Humán Szolgáltató Központ igazgatójától megtudtuk, hogy a Civil Korzóra meghívást kaptak olyan szociális intézmények, amelyek megváltozott munkaképességű, pszichiátriai betegséggel vagy más fogyatékkal élő emberekkel foglalkoznak. A Korzón meg lehet ismerni munkájukat és meg lehet vásárolni ajándéktárgyaikat. Mint mindig, itt lesz a **Menhely Alapítvány** a Kürt utcából, az ország egyik első hajléktalangerősszervezete. Eljátszhatjuk a hajléktalan túlélőtúrát. Ez a legkeményebb társasjáték Magyarországon. (A program további részleteit az Erzsébetváros hírei Facebook oldalon találhatják meg.)

B. A.

Indul az új tanév a Varázsdobozban!

A Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játékszínház munkatársai a 2023/24-es tanévben is széleskörű szolgáltatáspalettaival, változatos programokkal, új csoportos foglalkozásokkal várják az erzsébetvárosi családokat, de más kerületekből is fogadnak érdeklődőket.

Szeptember a prevenció hónapja a Varázsdobozban, így a központ megismétli sikeresnek bizonyult ingyenes szűrőprogramját. **A szűrésekre a szülők 2023. szeptember 11. és 29. között** jelentkezhetnek 0-10 éves gyermekekkel az alábbi területeken:

Korai mozgásvizsgálat (0-2 év), alapozó mozgásvizsgálat (5 éves kortól), általános képességmérés (3-5 év), iskolaérettség szűrővizsgálat, logopédiai szűrések, iskolai készségek felmérése (olvasás, írás, számolási készség), pszichológiai állapotfelmérés, szülői konzultáció.

A prevenció szűrések lezárásaként **2023. szeptember 30-án Varázsdoboz Családi Napot tart**, mely a népmese napja alkalmából mese tematikát kapott.

Augusztus 28. és szeptember 22. között a központ „Kedvenc mesém” címmel rajzpályázatot hirdetett, a beküldött alkotásokból pedig kiállítást rendeznek a Családi napon. Minden alkotást díjaznak, de a családi nap résztvevői különdíjról is szavazhatnak.

Bővebb információ a programokról, fejlesztésekről: www.varazsfejleszto.hu

S. Zs.

**BÁRMIT IS CSINÁLSZ,
BIZTOS NET
KELL HOZZÁ!**

**ERZSÉBETVÁROS,
ITT A GIGAERŐS OTTHONI NET!**

telekom.hu/gigaeros

Optikai hálózaton, műszaki felmérés alapján.

Lépj előre digitálisan!

KÉPVISELŐK FOGADÓÓRÁI

EGYÉNI KÉPVISELŐK

1. választókerület
UJVÁRI-KÖVÉR MÓNIKA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 1 462 3374;
e-mail: ujvari-kover.monika@erzsebetvaros.hu;
Facebook: @ujvarikovermonika

2. választókerület
BÁRDI ZSUZSANNA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 30 475 6454;
e-mail: bardi.zsuzsanna@erzsebetvaros.hu;
Facebook: [bardi.zsuzsanna.momentum](https://www.facebook.com/bardi.zsuzsanna.momentum)

3. választókerület
DR. KISPÁL TIBOR

Fogadóóra: minden hónap második péntekén, 14.00–16.00 óráig.
Helye: Nyugdíjas Klub, Király u. 97.
Telefon: +36-1-462-3207;
e-mail: kispal.tibor@erzsebetvaros.hu

4. választókerület
RIPKA ANDRÁS

Előzetes megállapodás alapján:
E-mail: ripka.andras@erzsebetvaros.hu

5. választókerület
MOLNÁR ISTVÁN

Előzetes, 10-14 óra közötti megállapodás alapján személyesen felkeresem lakóimat
Telefon: +36 1 462 3137;
e-mail: molnar.istvan@erzsebetvaros.hu

6. választókerület
SÁLI ANNAMÁRIA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 30 475 6454;
E-mail cím: sali.annamaria@erzsebetvaros.hu;
Facebook: [sali.annamaria.momentum](https://www.facebook.com/sali.annamaria.momentum)

7. választókerület
SZÜCS BALÁZS

Minden hónap első hétfőjén, 16-18 óráig vagy előzetes megbeszélés alapján
Telefon: +36 30 690 9149;
Facebook: @azenkepviselom

8. választókerület
NAGY ANDREA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 1 462 3226;
E-mail cím: nagy.andrea@erzsebetvaros.hu;
Facebook: Nagy Andrea képviselő

9. választókerület
DEVOSA GÁBOR

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36-1-462-3106 vagy +36-30-900-3311

10. választókerület
BÓNUS ÉVA

Előzetes megállapodás alapján
Telefon: +36 30 475 6454;
E-mail cím: bonus.eva@erzsebetvaros.hu
Facebook: [bonus.eva.momentum](https://www.facebook.com/bonus.eva.momentum)

LISTÁN MEGVÁLASZTOTT KÉPVISELŐK

BENEDEK ZSOLT

Előzetes megállapodás alapján
E-mail: benedek.zsolt@erzsebetvaros.hu

GARAI DÓRA

Előzetes megállapodás alapján
telefon: +36-30-227-4481;
Facebook: [groups/elheterzsebetvaros](https://www.facebook.com/groups/elheterzsebetvaros)

RADICS BÉLA

Előzetes megállapodás alapján
Email: radics.bela@erzsebetvaros.hu

VERES ZOLTÁN

Előzetes megállapodás alapján
E-mail: veres.zoltan@erzsebetvaros.hu

JÁTSZÓUTCA nyílik Erzsébetvárosban

A hónap utolsó hétvégéjén
szeptember 29. (péntek) és
október 1. (vasárnap) között a
gyerekeké lesz a Barát utca.

TÖRTÉNET

Az 1930-as évek óta, Londontól Hanoiig, a világ számtalan nagyvárosában működnek úgynevezett játszóutcák: a forgalom elől teljesen, vagy egy meghatározott időtartamra a lezárt utcákat átadják a környék gyermekeinek. Budapesten az 1950-es évek második felétől több tucat játszóutca működött, amelyek emlékét számos korabeli fotó és sajtótermék őrzi. Játszóutca volt például: a VII. kerületi Barát utca, a Jósika utca egy-egy szakasza is. Sajnos a 70-es évekre a budapesti játszóutcákat rendre visszahódította az – időközben sokszorosára duzzadt – autóforgalom.

JÁTSZÓUTCA 2023-BAN?
BUDAPESTEN?

A kortárs, emberközpontú városfejlesztési trendek egy jelenleginél demokratikusabb köztérhasználatot vetítenek előre. Megkérdőjelezzük azt is, hogy minden utca funkciója kizárólagosan, vagy akár elsődlegesen a közlekedés legyen. Sajnos, a mai Budapesten a közösségi tevékenységre vagy játékra használt tér még nagyon ritka. A belvárosi gyerekek továbbra is csak a korosztályos szegregáció elve alapján kijelölt, jelentősen kontrollált, általában körbekerített játszótérekben tölthetik szabadidejüket kortársaikkal. A játszóutca megnyitásával célunk, hogy elősegítsük Budapesten a párbeszédet a köztér és gyerek viszonyáról, illetve a szabad játék gyermeknevelésben betöltött szerepéről.

Hogyan változtak az elmúlt 70 évben köztérein, valamint a gyereknevelési, felügyeleti szokások, a szabadidő eltöltésének módjai? Projektünkkel ezekre a kérdésekre keressük a választ a helyi közösségek, civil aktivisták, szociológusok, urbanisták, tájépítész tervezők, városvezetésben résztvevő szakemberek részvételével. Célunk egy olyan diskurzust generáló esemény/helyszín létrehozása, amely „mintaprojektként” szolgálhat a későbbiekre, valamint, hogy a játszóutcat – mint a köztérhasználat egy lehetséges módját – megismertessük a szélesebb közönséggel.

ELSŐ HELYSZÍNÜNK A BARÁT UTCA

A Barát utcát, az első közt adták át a gyerekeknek az 1950-es években, ezután néhány évig játszóutcaként működött. A helyszín különlegessége lesz az ott felállított homokhegy, aminek legfőbb funkciója feltűnő, nagyméretű, egyszerű, különleges látványelemként az, hogy játékba hívja a gyerekeket. A homokozók kialakítása a mai napig központi eleme a játszótéreknek, ugyanakkor azok kis mérete korlátozza a játéktér átalakíthatóságát, és ezzel a fantáziát is.

Sáli Annamária, Momentum
a 6. választókerület képviselője

Közösen Erzsébetváros tisztaságáért!

Lakók – Vállalkozók – Önkormányzat

Takarítási Világnap

2023. SZEPTEMBER 16.

SZOMBAT

Kezdés: 10.00

Találkozás 9:30-kor

Tartson velünk!

1. találkozási pont:
Akácfa u. – Dohány u. kereszteződésénél
2. találkozási pont:
Garay téri játszótérnél

Erzsébetvárosi Felsőoktatási Ösztöndíj

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata a 2023/2024. tanévre vonatkozóan pályázatot hirdet Erzsébetvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjra.

A pályázatra vonatkozó részletes felhívás a www.erzsebetvaros.hu oldalon érhető el a szükséges formanyomtatvánnyal együtt.

A benyújtásra 2023. október 2-ig van lehetőség.

APRÓHIRDETÉSEK

Házhoz megyek! Fogsor készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal: 06-20-980-3957!

Fiatalléti házaspár életjáradéki szerződést kötne idős hölggyel vagy úrral. Tel.: 06-30-965-0495.

Bélyeg, papír-, fémpénzeket, festményeket és egyéb régiséget vásárolunk, árverésre átvesszünk. VI. ker., Andrássy út 16. Tel.: 317-4757, H-Sze: 10-17, Cs: 10-19.

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parkettacsiszolás, aljzatkiegyenlítés, PVC-, szőnyegpadló-lerakás. Minőségi, precíz munka, mérsékelt áron. (Alapítva: 1998.) Csapó György: 06-31-780-6430, 06-1-229-5694, festesma.iwk.hu
Gyógypedikűrös 30 éves gyakorlattal házhoz megy (ingyenes kiszállással). Körömbenövés, tyúkszem- és bőrkeményedés eltávolítása minden korosztálynak, férfiak számára is. Tel.: 06-20-938-9031.

Otthoni munka! Csomagolások, termék összeállítások, egyebek elérhetőségei. Érd.: audiopress.mozellose.com (ügyfélszolgálat: 06-20-496-3980), Audiopress Hungary Bt.

Kazán, cirkó, gáz vízmelegítő felújítás, javítás, karbantartás. Kazáncsere kéménybéléssel, teljes körű ügyintézés. Gázbojler cseréje villanybojlerre. Villanybojler vízkötelenítése, cseréje, javítása: 06-70-943-4372.

FESTÉS-MÁZOLÁS-TAPÉTÁZÁS, kőműves javítás, kisebb burkolás: 06-30-568-6255. Kovács Gergely
Teremgarázs beálló bérbeadó a Kazinczy utcában a -1 szinten, 25.000 Ft/hó. Érdeklődni: 06-70-947-5710.

A Mondat Antikvárium (Bp. VII., Dembinszky u. 46.) folyamatosan vásárol új és használt könyveket, kiszállással is. Szállítás, kiszállítás díjtalan: 06-30-546-2232.

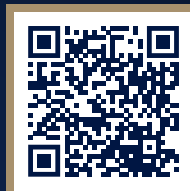
1077 Bp., Rottenbiller utcában 57 nm utcafrontos, 5 m belmagasságú, kirakatos, cirkófűtéses, berendezett üzlethelyiség KIADÓ! Tel.: 06-30-210-2131.

Sürgősen keresek eladó ingatlant a kerületben, készpénzfizetéssel. Tel.: 06-30-490-8837.

GÁZKONVEKTOROK karbantartása, javítása, felújítása, cseréje. Tel.: 06-30-443-2031.

PÉNZMÚZEUM
Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont

PENZMUZEUM.HU

A belépés INGYENES,
de előzetes időpontfoglaláshoz kötött!

Élvezd a kilátást
a Pénzmúzeum
Panoráma Teraszról!

Az ERÖMŰVHÁZ műsorkínálata 2023. szeptember 14. – október 12. között. A programok változhatnak. Az ajánlónkban szereplő eseményekkel kapcsolatban mindig tekintse meg az aktuális információkat a kulturális intézmény honlapján: www.eromuvhaz.hu

K11 Művészeti és Kulturális Központ és K11 Labor

Budapest VII. ker., Király utca 11. Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen hétköznapokon 10 és 16 óra között, és rendezvények kezdete előtt. További információ: www.facebook.com/kiralyutca11 és www.k11.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu.

09.14. | 19:00

VERSHAKER: VERSTANDUP ZOLTÁN ÁRONNAL

Áron immár hetedik éve kutatja tudományos igényességgel azt, hogy miért hatnak rá különös erővel a versek. A kutatás részeként indította el VerShaker című YouTube-csatornáját és írta meg doktori disszertációját is. A VerStandUp szűk másfél órájában azokat az élményeit, gondolatait adja át, amelyek a legszemélyesebb módon segíthetnek eljutni a költészet igazi értelméhez. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

09.15. | 20:00 **K11 X BÍDF FILMKLUB: Csapda a neten** (18+, feliratos) Filmrendezői kezdeményezésre három fiatal színész-nő kiskorúknak tetteti magát, hogy kiderüljön, mi történik, ha belépnek egy népszerű online chatszobába. Mélyen elgondolkodtató kísérlet, amely bemutatja a gyermekbántalmazás modern formáját. Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

09.16. | 14:00 **GRAFIKA! WORKSHOP Thury Lilivel a K11 Laborban.** Thury Lili tervezőgrafikus munkásságában az aktivizmus és az alkotás talál egymásra. Munkáiban gyakran foglalkozik emberi jogi témákkal és lokális problémákkal. Jegyvásárlás online! Jegyár: 2000 Ft

09.19. | 10:00 **ÖREGEDJ SZÉPEN!**

Mentálhigiénés tanácsadás, demencia megelőzés tréning Előadó/tréner: Kovács Krisztina mentálhigiénés szakértő. A programon a részvétel ingyenes.

09.19. | 19:00

PUSKÁS MARCELL KIÁLLÍTÁSÁNAK megnyitója a K11 Laborban. Puskás Marcell art-directorként, médiaművészként tevékeny, munkáiban főként az önigazolás, identitás kérdéseivel és a digitális terek adottságaival foglalkozik. Az eseményre a belépés ingyenes.

09.20. | 20:00 **SZIA ANYA! KONCERT**

A Szia Anya! egy alternatív, underground rock zenekar, aminek fontos eleme és egyben ismertetőjegye a humor, és a világ dolgaihoz való ironikus hozzáállás. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

09.22. | 19:00 **BINGÓZZ A K11-BEN!**

Könnyed társasjáték-est, aminek a keretében minden korosztály elmerülhet a szórakoztató bingo játék rejtelmeiben! Az eseményre a belépés ingyenes.

09.26. | 14:00 **IDŐSEK EGYETEME**

A Demenciával élő emberek ellátási lehetőségei – 1.rész: az Alzheimer Café bemutatása. Előadó: Benkó Erzsébet mentálhigiénés szakember. Jegyek elővételben és a helyszínen: 500 Ft

09.26. | 19:00 **FINISSZÁZS PUSKÁS MARCELL KIÁLLÍTÁSÁN a K11 Laborban.** Performansszal egybekötött finisszázs Puskás Marcell kiállításán. Az eseményre a belépés ingyenes.

09.27. | 20:00 **SZÜCSINGER**

Szücs Krisztián és Szálinger Balázs zenés-irodalmi előadása. A zenész Szücs Krisztián (Szücs, HS7, Budapest Bár) és a keszthelyi születésű költő, Szálinger Balázs meghatározhatatlan műfajú előadása. Koncertnek irodalmi est, irodalmi estnek kabaré, kabarénak költészet, költészetnek meg öncélú öröme. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

09.28. | 10:00 **„MESÉK SZÁRNYÁN”**

Mesemondók Országos Találkozója

Kinek ne lenne fontos a népmese fennmaradása, tovább hagyományozása! Benedek Elek születéséhez közeledve az „Életet az éveknek” országos szövetségének kulturális bizottsága megszervezi a mesemondók országos találkozóját. Erre az alkalomra szeretettel hívjuk és várjuk a kerületben élő budapesti mesemondókat is! Regisztráció: regisztracio@eromuvhaz.hu. A programon a részvétel ingyenes.

09.28. | 19:00 **POKET EST: Huszonhat év – Privát PETŐFI**

Koncertszínházi életrajz a 200 éve született költőről Adorjáni Bálint színművész és alkotótársai különleges, koncertszínházi előadással idézik meg a 200 évvel ezelőtt született Petőfi Sándort. Az előadás után rövid pódiumbeszélgetésre kerül sor a művészekkel. Az estet Petőfi-kvíz zárja. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

09.29. | 18:00 **TENGELYBEN LENNI**

LEMangURIA tánc workshop

Egyensúlyban az élet kihívásai között – fókuszban a tudatos jelenlét és tánc improvizációs gyakorlatok. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

10.03. | 19:00 **KVÍZ-EST – Minden, ami Trónok harca**

Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

10.04. | 20:00 **HADIK-KARÁDI & AGÓCS MÁRTON (AUREVOIR.) KONCERTJE**

„Zenélünk, mert barátok vagyunk, barátok vagyunk, mert zenélünk. Fellép: Hadik Ákos (Grabovski), Karádi Gergő (Sorbonne Sexual), Agócs Márton (Aurevoir.). Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

10.05. | 19:00 **#OLVASNISZABAD**

Szendről Csaba (Elefánt) és Jakobovits Kitti.

Szendről Csaba hónapról-hónapra olvasni hívja a követőket, majd átbeszéljük az aznap olvasottakból a leginkább megmaradt mondatokat, bekezdéseket. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

10.06. | 19:00

HÍRŐS GASZTROSZÍNHÁZ: A Nő a Sör és a Revolver – Premier!

Sörkóstolóval egybekötött krimi-vígjáték. Színészeink felületnek minket a vígjáték és a krimi hullámvastújára, így részeseivé válunk egy Noire nyomozásnak. Eközben megismerjük a sör történetét, az elkészítés technológiai kihívásait, bepillantást kapunk a sörirodalomba. Játsszák: Bárnai Péter és Konfár Erik. Zenész: Papp Máté. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

10.07. | 14:00 **VEGÁN 1X1 – Közel-keleti fűzős ételek**

Workshop a Vászonzásokslány vezetésével. Itt és most megtanulhatod, hogyan készíts humuszt, labneht, tabouleh, falafelt és joghurtos padlizsán salátát, kizárólag növényi alapanyagokkal. Garantált a jó hangulat és az ízélmény! Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

10.10. | 19:00 **K11 LABOR X PRINTA**

Kiállítás megnyitó a K11 Laborban

A Printa Stúdió művészi szinten foglalkozik szitanyomással, szerigrafikák készítésével. A kiállítás október 31-ig látogatható. Az eseményre a belépés ingyenes.

10.11. | 19:00

SZÓSZÓLÓK – Dalszövegírók, dalszerzők a K11 színpadán. Házigazda: Hegyi György. Vendég: Sisi Sisi Junior Artisjus-díjas rapper, a hazai hip-hop új üstököse. Témánk az „élet, a befutás meg minden” és az „újmagyar” nyelv. DJ kíséretével meghallgatunk párdalt és megmutatjuk az alkotás folyamatát. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

10.12. | 10:00 **MŰVÉSZETI CSOPORTOK ÉS SZÓLISTÁK ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA**

Az „Életet az éveknek” Országos Szövetsége kulturális bizottsága első alkalommal hirdeti meg a zenebarát nyugdíjasok részére a Művészeti csoportok és szólisták Országos Találkozóját. Regisztráció: regisztracio@eromuvhaz.hu. A programon a részvétel ingyenes.

10.12. | 19:00 **A VELÜNK ÉLŐ ERZSÉBETVÁROS:**

Generációk. Filmvetítés és beszélgetés a Budapest 150 emlékévé keretében. Meghívott beszélgetőpartnerek: Závada Pál és Závada Péter 2023 nyarán a Budapest 150 emlékévé keretében három alkalmas, vetítéssel egybekötött történeti beszélgetés-sorozatot tartott a Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény kertjében. A beszélgetések alkalmával készült filmeket most közönség előtt mutatjuk be a K11-ben, pódiumbeszélgetéssel egybekötve. A programon a részvétel ingyenes.

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A K11-BEN:

ZUMBA GOLD

A Zumba Gold program kifejezetten a mozgásukban korlátozottaknak és az idősebb korosztálynak készült. Az órákat Veronika Berger Mezei diplomás mozgáspszichológia terapeuta tartja. Az órák mozgássérült igazolvánnyal ingyenesen látogathatók.

Jegyár: 500 Ft. 09.19. | 16:00, 10.03. | 16:00

SENIOR 50+ JÓGA

Jóga foglalkozások 50 év felett is mozogni vágyóknak, de nem kizárólag időskorúaknak. Minden szerdán 10 órakor. 4 alkalmas bérlet: 2000 Ft, jegyár: 600 Ft. 09.20. | 10:00, 09.27. | 10:00, 10.04. | 10:00, 10.11. | 10:00

RUMMIKUB KLUB

Egy családi társasjáték, amit dominószzerű kőekkel, négyen játszanak egy asztalon. Gyorsan elsajátítható stratégiai, logikai, kombinációs készséget fejlesztő, fenntartó játék, ami minden korosztálynak ajánlott. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött! Regisztráció személyesen a K11-ben, vagy e-mailben a regisztracio@eromuvhaz.hu címen. Játék alkalmak: 09.26. | 10:00, 10.10. | 10:00

A SZÍNÉSZEK MELLETT POPSZTÁROK IS SZEREPELNEK A MICSODA NŐ ÉS A SIX ELŐADÁSOKBAN

Berobban az évad a Madách Színházban!

Szeptember 15-én debütál – a Broadway után a Madách színpadán a *Pretty Woman!* A körúti teátrum az eredetitől eltérő, önálló kreatív koncepcióval és rendezésben viheti színre a musicalt, tudtuk meg Szirtes Tamás igazgatótól.

A *Micsoda nő* című film közel negyedszázada olyan hatalmas sikert aratott, hogy Julia Roberts és Richard Gere örökre beírták magukat a filmtörténelembe. Vivian, a szeretetre vágyó escort lány és a sikeres üzletember szerelmi történetét mindenki ismeri, ahogy a film címadó dala is örökzöld sláger lett.

A *Pretty Woman* musical zenéjét Bryan Adams írta, de Roy Orbison híres dallamai is felcsendülnek majd a Madách színpadán. A főbb szerepeket többes szereposztásban láthatják a nézők. Vivian-t Gubik Petra, Arany Tímea és Zámbo Brigitta alakítják, Edward Lewis szerepében Pesák Ádám és Solti Ádám látható majd.

Fotó: Járdek Szabina/Madách Színház

Október 15-étől egy másik világsiker kerül a deszkákra: a történelem és a popzene rajongói a *Six* című koncertmusicalnek tapsolhatnak. VIII. Henrik hat feleségének történetét szintén non-replica változatban láthatják az érdeklő-

dók. Az előadás különlegessége, hogy a zenekar tagjai is nők lesznek. Férfiak nézőként foglalkozhatnak a deszkán, a tervek szerint a „trónterembe” is válhatnak jegyet a vállalkozó szelleműek.

A szerzők eredeti módon nyúltak a történelmi témához: VIII. Henrik hat felesége újra él, popbandát alapít, és miközben a hölgyek elmesélik házasságuk történetét, megvívják a legkirályabb királyné címért.

A *SIX* című koncertmusical kettős szereposztásban mutatják be, az egyikben színésznők, a másikkban popénekesnők alakítják a királynékat, mint például Horányi Juli, Hien, Veres Mónika Nika, Singh Viki.

Az alkotói folyamatról a színház igazgatója, a darab rendezője Szirtes Tamás így fogalmazott: „Megterhelő próbaidőszakon vagyunk túl, ugyanis a két musical párhuzamosan készíttette ugyanaz a kreatív csapat. Minden premier előtt a legizgalmasabb az utolsó néhány hét, amikor az előadás minden eleme: díszlet, jelmez, zenekar és a színpadon álló művészek munkája is összeáll, és ami most hatalmas erőfeszítésnek látszik, annak a bemutatóra imponáló könnyedséggel kell megtörténnie.”

Szirtes Tamás és társulata gőzerővel készül a legújabb premierre: szeptember 15-től a nagyközönség is megláthatja, hogyan keltik életre az ikonikus *Pretty Woman* karaktereit a Madách Színház művészei.

SZUSI SZERINT
Az erdélyi Baba ghanoush,
avagy a zakuszka

A legnépszerűbb Budapest-történész és Erzsébetváros kedvenc mesélője Saly Noémi, már írtunk róla, meg még a szakácskönyvről is, most egy receptjét teszem közzé, amit feltétlenül el kell készíteni az őszi befőzések idején.

A zakuszka voltaképpen egy padlizsánkrém, mégse Baba ghanoush, ahogy a zsidó-negyedben ismerjük, ez egy kicsit máshogy készül, tesznek bele babot, paradicsomot, paprikát, jó sok hagymát, fel is főzik, szóval, ha belegondolok, semmi köze a levantei előételhez, pedig azt hittem.

„Zakuszka, lelke!” – kurjantotta el magát a széki Mari néni, mikor megérkezett anno Noémihez Budapestre Erdélyországból. Az ezredforduló környékén sokan jöttek Magyarba, segíteni a háztartásban, meg beteget ápolni, havi váltásban, így járkált át Mari néni is ide, hozta magával a zakuszkáját, Erdély zamatával, hangulatával. Hozott hozzá házi veknit is, és Noémi az első zakuszkás kenyérfalat után egy életre elköteleződött, lassan negyedszázada tesz el minden évben padlizsánt babbal, ahogy Erdélyben szokás.

„Ráday Mihály le se vette a kabátját, ment a spájzba, bontotta az üveget” – mesél Noémi a közelmúltról és híres vendégéről, aki minden télen megérkezett padlizsánkrémet enni pirítóssal. Sokan várják azóta is a Noémi-féle zakuszka befőzést, aztán mennek hozzá vendégségbe, s hordják szét az üvegeket a kamrájából.

Mari néni és Noémi szerint se érdemes pepecselni, neki kell állni egy nagyobb mennyiségnek, hogy legalább karácsonyig kitartson az élvezet.

SALY NOÉMI ZAKUSZKA RECEPTJE
Hozzávalók: 2 liter napraforgóolaj, 3 kg hagyma, 3 kg paradicsompaprika, 4 kg padlizsán, 3 kg paradicsom, 1,5 liter fehér bab, egy marék só, fél marék egész fekete bors, 10 babérlevél (Ehhez a mennyiséghez kb. 15 literes fazék kell.)

Előző este beáztatjuk a babot. Reggel főni tesszük, közben a hagymát ledaráljuk, és a nagy fazékban üvegesre dinszteljük. A paradicsompaprikát is ledaráljuk, a padlizsánt – lehetőleg parázson – feketére sütjük, meghámozzuk, rozsdamentes vagy fakéssel felaprítjuk. A paradicsomot kisebb darabokra vágjuk. Az időközben puhára főtt babot darálva vagy egészben tehetjük a masszához. Vagy fele-fele arányban így is, úgy is, ízlés szerint.

Amikor ez megvan, mindent egyesítünk a nagy fazékban, és szorgosan kevergetve addig főzzük, amíg az olaj feljön a tetejére. Nagyon forrón beüvegezzük, jól lezárjuk, pár percre fejre állítjuk, száraz dunsztban, párnák és takarók közt hagyjuk kihűlni.

A felbontott üveg tartalmát jól át kell keverni, és hamar elfogyasztani. Pirítóssal a legjobb.

Befőzésre fel!

Szusi

A júliusi számunkban megjelent keresztrejtvény megoldása: CSAK ÍGY TUDTAM PETIT ELCSALNI AZ ÉVNITÓRA.
A helyes megfejtés beküldői közül Lendvai Magdolna olvasónk nyert két jegyet a Belvárosi Színházba. Gratulálunk!
A mostani keresztrejtvény megfejtését az ujstag@erzsebetvaros.hu címre várjuk. Ebben a hónapban kedvezzen önnek a szerencse!

A POÉN 1. RÉSZÉ	NEWTON, RÖVIDEN A SZÉKRE HUPPANÓ	KÁRTYÁT AD A JÁTEKOSNAK	FARMER-MÁRKÁ	A MÚLT IDŐ EGYIK JELE	ÓKOR EGYENMŰ BETŰI	A KÖRHÁZ JELE	FÖLD-INGATLAN FÖLÉJE	WASHINGTON A FŐVÁROSA
ÉGÉST MEGSZÜNTETŐ						A PIACON KINÁLJÁK KERESZTÜLFUT		
GYEREK-OLVASMÁNY				BABA-SÍRÁS FORGATÓ-CSOPORT				
SZENVEDÉLYES				AZONOS MÁSSAL-HANGZÓK FÉLEZER!			AMPER, RÖVIDEN CSEH KORTÁNC	
NŐI HANGFAJ			KOLÓNIA NOHA, JÖLLEHET					SÚRÚN ELŐ-FORDULÓ
A VÉGÉN LEVERŐ!		GŐZÖLÖG MARÓ VEGYÜLET						ENERGIA, RÖVIDEN ÜSTDOB BELSEJE! TELEVÍZIO ESNI KEZD! LÍRAI VERS KITŰNŐ ELŐME-NETELŰ (DIÁK)
A TANULÓ VEZETŐ JELE	LELKI SÉRELEM TOLDALÉKOL			A POÉN 2. RÉSZÉ MEGTALÁL				?
VÁROS A MAROS PARTJÁN				FONÓ-ESZKÖZ RAVASZ SZÉKELY			12 ÓRAI ÉRZŐ-ROST	PAP MEGSZÓLÍTÁ-SA LEHET
IRÁNYT MEGHATÁROZ					AMELY SZEMÉLY EZRELEK, RÖVIDEN		GYŰJTŐ-ÉR MUTATÓ-SZÓ	
GALLY RÉGI, ANTIK		HÁLÓBAN A LABDA! NÉMÁN INTÓ!			EME ÉTEL-ÍZESÍTŐ	HÚST TÚLSÚT IDEÁLIS RÉSZI		
			MEG-VÁSÁROL FRANCIA AUTÓJEL				VUK ANYJA RÓMAI 1000-ES	
A CSODÁLKOZÁS SZAVA	E						MOSÓ... MOSODÁ-JA; MESE	

GYERMEKREJTVÉNY

Melyik úton viszi el a sajtot az egérfiú a barátjának?

Rajzold az üres négyzetekbe a hat ábra valamelyikét úgy, hogy minden sorban, minden oszlopban és a vastag vonalakkal határolt területeken belül minden ábra egyszer forduljon elő!

Találd meg a két kép közti öt apró különbséget!

Megfejtések:

KIPUFOGÓ KLINIKA
KIPUFOGÓ, KATALIZÁTOR, FLEXIBIL
MŰSZAKI VIZSGA
1141. Bp. Fogarasi út 189.
Tel: 06/1-383-8055
www.kipufogo.hu

SOS SZERVIZ
FŰTÉS, GÁZ ÉS VÍZSZERELÉS
0-24 Budapest egész területén és vonzáskörzetében.
+36 30 269 0001

TUNING ÉS RETRO FESZTIVÁL
október 14-15.
www.trf.hu

Erzsébetváros Önkormányzatának havonta megjelenő, ingyenes lapja.
Kiadja: Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Polgármesteri Hivatal.

A kiadásért felelős személy: Tóth László
1073 Budapest, Erzsébet krt. 6. | Tel.: 06 (1) 462-3100.
Megjelenik 38 000 példányban ISSN 2062-5812 | Online ISSN 2062-5898

Főszerkesztő: Barát József
Rovatvezetők: Bóka B. László, Buják Attila, Sándor Zsuzsanna, Török Zsuzsa Gyöngy | Fotó: Bazánth Ivola, Kissimon István
Olvasószerkesztő: Dalia László | Tördelés: Komornik Andrea
A szerkesztőség elérhetőségei: ujstag@erzsebetvaros.hu | Tel.: 06 (1) 462 3142.
Nyomda: PLEXprint Kft., 2131 Göd, Budai Nagy Antal utca 13.
Hirdetésfelvétel: hirdetes@erzsebetvaros.hu.
A megjelent hirdetések tartalmáért és az azokban foglalt szolgáltatások, ajánlatok minőségéért, valóságtartalmáért a lap kiadója és az Erzsébetváros újság nem vállal felelősséget.